

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2026. szeptember 1., kedd

Tartalomjegyzék

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes energetikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 131/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez	610
Végső előterjesztői indokolás az áruk javításának előmozdítását célzó intézkedésekről és egyes fogyasztóvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 114/2026. (VII. 23.) Korm. rendelet eltérő szöveggel való hatálybalépéséről szóló 132/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez	611
Végső előterjesztői indokolás az egyes oktatással és művelődéssel összefüggő közfeladatok átvételéről szóló 133/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez	611
Végső előterjesztői indokolás az egyes történelemkutatással és értékmegőrzéssel összefüggő közfeladatok átvételéről szóló 134/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez	612

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a villamosenergia-rendszerhasználati díjak évenkénti megállapításának rendszerére vonatkozó módszertanról szóló 7/2026. (VIII. 28.) MEKH rendelethez	613
Végső előterjesztői indokolás az árszabályozási ciklus induló árainak meghatározását megelőző, a villamos energia hálózati engedélyesek indokolt költségeinek meghatározásához szükséges eszköz- és költségfelülvizsgálatra vonatkozó módszertanról szóló 8/2026. (VIII. 28.) MEKH rendelethez	629
Végső előterjesztői indokolás a közép- és nagyfeszültségű hálózaton elérhető szabad kapacitások kiosztására irányuló pályázati eljárás során fizetendő pályázati díjról szóló 2/2026. (II. 12.) MEKH rendelet módosításáról szóló 9/2026. (VIII. 28.) MEKH rendelethez	632

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes energetikai tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2026. (VIII. 28.) GEM rendelethez	633
---	-----

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes energetikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 131/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A kormányrendelet célja a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében meghatározott energetikai reformok végrehajtásának, valamint az azokhoz kapcsolódó mérföldkövek teljesítésének elősegítése.

A T/359. számú törvényjavaslat hatályon kívül helyezi a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény Geotermikus Energia Bizottság jogintézményét szabályozó rendelkezéseit. A törvénymódosítás szükségessé teszi a Geotermikus Energia Bizottság létrehozására és összetételére, valamint feladatára és működésére vonatkozó, kormányrendeleti szintű szabályozás hatályon kívül helyezését.

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vet. Vhr.) módosítása a villamosenergia-ágazatra vonatkozó szabályozás továbbfejlesztésére irányul, elősegíti a gyakorlati jogalkalmazás során felmerült, jogalkotást igénylő értelmezési bizonytalanságok kezelését és jogharmonizációs kötelezettségek teljesítését.

A módosítás pontosítja a háztartási méretű kiserőmű csatlakozása iránti eljárásra vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy már a vételezési célú rendszerhasználói igény elintézésével párhuzamosan is benyújthatóvá váljon a háztartási méretű kiserőmű létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó szándéknyilatkozat, ne csak a hálózati csatlakozási szerződés megkötését követően.

A Vet. Vhr. módosítása egyértelműsíti a háztartási méretű kiserőmű készre jelentésével kapcsolatos dokumentáció vizsgálatával, a hiányosságok pótlásával kapcsolatos rendelkezéseket is. Emellett a módosítás a Vet. Vhr. módosítását követően telepítendő villamosenergia-tároló műszaki követelményeivel kapcsolatos rendelkezéseket is megállapít.

A Vet. Vhr. módosításával bővül továbbá azon esetek köre, amikor az elosztó okosmérő felszerelésére köteles, azzal, hogy a költségviselés szabályait a Hivatal elnöke által a villamos energia rendszerhasználati díjakra és a külön díjakra vonatkozóan kiadott vonatkozó jogszabályok részletezik.

A Vet. Vhr. módosítása keretében felülvizsgálatra kerül a könnyített térségek kijelölésének feltételrendszere, elősegítve a megújulóenergia-beruházások megvalósítását, valamint biztosítva az energetikai, a környezet- és természetvédelmi, továbbá a honvédelmi szempontok összehangolt érvényesülését. A könnyített térség területén megvalósuló megújulóenergia-beruházások engedélyezési eljárására a végrehajtási rendeletekben meghatározott részletszabályok alkalmazandók, az anyagi jogi rendelkezések érvényesülését a módosítások nem érintik.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet, a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet, a Budapest Főváros Kormányhivatalának egyes ipari és kereskedelmi ügyekben eljáró hatóságként történő kijelöléséről, valamint a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról szóló 365/2016. (XI. 29.) Korm. rendelet, a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításával pontosításra kerülnek az integrált építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódó részletszabályok.

A megújuló energiaforrásokból és a hulladékból nyert energiával termelt villamos energia működési támogatása, valamint a villamosenergia-tárolók bevételekompensációja finanszírozásához szükséges pénzeszköz mértékének megállapítási módjáról és a megfizetésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 235/2025. (VII. 31.) Korm. rendelet módosításának célja a villamosenergia-tárolók bevételekompensációja finanszírozásához szükséges pénzeszköz megfizetésére vonatkozó szabályok aktualizálása, figyelemmel a villamos energiáról szóló törvényben az átvételi kötelezettség és prémium típusú támogatás alá eső villamosenergia-termelés támogatására meghatározott pénzeszközök megfizetésének szabályaira.

Végső előterjesztői indokolás

az áruk javításának előmozdítását célzó intézkedésekről és egyes fogyasztóvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 114/2026. (VII. 23.) Korm. rendelet eltérő szöveggel való hatálybalépéséről szóló 132/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az áruk javításának előmozdítását célzó intézkedésekről és egyes fogyasztóvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 114/2026. (VII. 23.) Korm. rendelet a hatásköri kijelölő rendelkezésében pontatlanul tartalmazza a Nemzeti Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Hatóság ellenőrzési hatáskörét rögzítő rendelkezést. A módosítás javasolja az érintett rendelkezés eltérő szöveggel történő hatályba léptetését.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes oktatással és művelődéssel összefüggő közfeladatok átvételéről szóló 133/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A rendelet célja a Mathias Corvinus Collegium Alapítvány megszüntetéséhez kapcsolódóan az alapítvány által korábban ellátott, oktatással és művelődéssel összefüggő közfeladatok folyamatos ellátásának biztosítása.

A rendelet a feladatellátásban részt vevő jogutódként a Nemzeti Tehetség Központ Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot jelöli ki, továbbá meghatározza a feladatátvételhez kapcsolódó jogutódlás terjedelmét és részletszabályait. Ennek keretében rendezi különösen a feladatokhoz kapcsolódó szerződéses jogviszonyok, folyamatban lévő eljárások, valamint munkaviszonyok sorsát.

A szabályozás meghatározza továbbá a jogutódlás alól kivett jogok, kötelezettségek és vagyonelemek körét, valamint az iratok és adatok átadására, illetve az elszámolási biztos és a jogutód együttműködésére vonatkozó rendelkezéseket.

Végső előterjesztői indokolás**az egyes történelemkutatással és értékmegőrzéssel összefüggő közfeladatok átvételéről szóló
134/2026. (VIII. 28.) Korm. rendelethez**

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A rendelet célja a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány, valamint a Batthyány Lajos Alapítvány megszüntetéséhez kapcsolódóan az alapítványok által korábban ellátott, történelemkutatással és értékmegőrzéssel összefüggő közfeladatok folyamatos ellátásának biztosítása.

A szabályozás a feladatok ellátásában részt vevő szervezetként a Kulturális Vagyongazdálkodási Korlátolt Felelősségű Társaságot jelöli ki, és rendezi a feladatátadáshoz kapcsolódó jogutódlást, így különösen a szerződésekből eredő jogok és kötelezettségek, a folyamatban lévő eljárások, valamint a munkaviszonyok további sorsát.

Meghatározásra kerül továbbá a jogutódlás alól kivett jogok és vagyonelemek köre, valamint az átadás-átvétel szabályai, elősegítve a feladatellátás egységes szervezeti keretek között történő, folyamatos biztosítását.

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a villamosenergia-rendszerhasználati díjak évenkénti megállapításának rendszerére vonatkozó módszertanról szóló 7/2026. (VIII. 28.) MEKH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A villamosenergia-rendszerhasználati díjak képzésének és alkalmazásának alapelveit a villamos energia belső piacáról szóló (EU) 2019/943 rendelet 18. cikke határozza meg, előírva a költségarányosságot, a diszkriminációmentességet és a teljes költségfedezet elvének érvényesítését. Ezen uniós elvárások hazai átültetése és a díjstruktúra alkalmazási szabályai a 10/2024. (XI. 14.) MEKH rendelethez illeszkednek, míg a díjszabályozás keretszabályait a 4/2024. (VI. 14.) MEKH rendelet rögzíti a 2028. december 31-ig tartó árszabályozási ciklusra.

A jelen rendelet megalkotásának közvetlen kiváltó oka a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 143. §-ának nyári módosítása, amely a módszertan megalkotására rendeleti felhatalmazást adott a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) elnöke számára. Ez, a Vet. 143. § (3) bekezdés b) pontja szerinti, árszabályozási ciklus egyes éveire vonatkozó ármegállapítás rendszerére vonatkozó módszertant tartalmazó rendelet így a korábbi hatósági módszertani útmutatók helyébe lép, és normatív szintre emeli az egyes évekre vonatkozó ármegállapítás részletes szabályait.

A rendelet meghatározza az árszabályozási ciklus egyes éveire vonatkozó költségtömegek korrekciós és indexálási elveit, a tényalapú adatok beépítési logikáját. A rendeletben rögzített módszertan a hálózati engedélyesek indokolt költségeinek megtérülése mellett következetesen érvényesíti a legkisebb költség elvét, biztosítva, hogy a rendszerhasználati díjakban kizárólag a hatékony és indokolt működéshez szükséges tételek kerüljenek elismerésre, míg a más forrásból megtérülő költségek (egyéb bevételek) levonásra kerüljenek a díjalapból. A módszertan – a kiszámítható és transzparens áralakulás garantálása érdekében – támogatja a hirtelen, drasztikus díjváltozások megelőzését és a tarifaingadozások ársimítását.

Az 1. §-hoz

A szakasz a rendszerhasználati díjak megállapításának időbeli kereteit és a hatósági döntéshozatal rendszerességét rögzíti, összhangban a Vet. 143. § (1) bekezdésében előírt évenkénti ármegállapítási kötelezettséggel. A rendelkezés megteremti a jogtechnikai illeszkedést a 2025. január 1-jével indult árszabályozási ciklus keretszabályait rögzítő 4/2024. (VI. 14.) MEKH rendelettel, garantálva, hogy a Hivatal által határozatban megállapított rendszerhasználati díjak minden évben egységesen, tárgyév január 1-jei alkalmazhatósággal lépjenek életbe.

A 2. §-hoz

A szakasz a tárgyévi elismert költségtömeg megállapításának alapelveit, az alkalmazható szabályozási-módszertani eszköztárat, a ciklusközi hatósági ellenőrzési és korrekciós jogköröket, valamint a szabályozási torzulásokat kivédő rendkívüli eltérési lehetőséget rögzíti.

Az (1) bekezdés a tényalapú volumenmeghatározás elveit tartalmazza. A tárgyévet megelőző második (t-2) év tényleges mennyiségi adatainak alkalmazása megszünteti a volumen előjelzési bizonytalanságokat. Ez a tényalapúság hatékonyan védi mind a hálózati engedélyeseket, mind a rendszerhasználókat a terv-tény eltérésekből adódó indokolatlan kockázatoktól és a díjak volatilitásától.

A (2) és (3) bekezdés a differenciált költségcsoport-képzés és szabályozási elvét rögzíti. A Hivatal az elismert költségtömeget engedélyesenként és azon belül költségcsoportonként külön határozza meg. A költségek eltérő fizikai és piaci természete alapján a Hivatal négy pillérre építő, célzott módszertant alkalmaz:

- *Indexálás [a] pont*: A külső működési környezet változását lekövető, objektív mutatókon alapuló kiigazítás.
- *Ösztönző szabályozás [b] pont*: A működési hatékonyság növelésének és a szolgáltatási minőség javításának ösztönzése.
- *Kockázatkezelés és utókorrekció [c] pont*: Utólagos korrekciós mechanizmusok az ex-ante előjelzési eltérések pénzügyi hatásainak rendezésére.
- *Pass-through költségek [d] pont*: A hálózati engedélyes által érdemben nem befolyásolható, egyedi költségek közvetlen elismerése.

A (4) bekezdés célja a ciklusközi hatósági korrekció lehetővé tétele. A rendelkezés felhatalmazást ad a Hivatalnak arra, hogy ha egy teljes körű vagy szűrőpróbaszerű hatósági ellenőrzés során olyan indokolt költség- vagy bevétel-tétel azonosítható be, amelyet a ciklusnyitó eszköz- és költségfelülvizsgálat során még nem vettek figyelembe, úgy ezen tételek egyenlegével az elismert költségtömeget módosítsa. Ez biztosítja, hogy a korábban kimaradt vagy újonnan felmerült, de igazoltan indokolt tételek beépüljenek, míg a nem indokolt tételek és bevételek levonásra kerüljenek a díjalapból.

Az (5) bekezdés garanciális védelmi szabályként biztosítja a módszertan rugalmasságát. Amennyiben a módszertani szabályok merev alkalmazása a megváltozott körülmények között a figyelembe veendő paraméterek, korrekciós elszámolások nem megfelelően követik le a valós folyamatokat, valamint az egyes díjtételek nagy mértékű változása és ezáltal veszélyeztetné a hatékony gazdálkodást, az ellátásbiztonságot vagy a hosszú távú rendszerhatékonyságot, a Hivatal jogosult a módszertantól eltérni. Az átláthatóság követelményének megfelelően ezen eltérés szakmai indokait a Hivatal a díjmegállapító határozatában részletesen köteles bemutatni.

A (6) bekezdés az eltérő módszertanok alapján megállapított költségcsoport-értékek engedélyesi szintű összegzését írja elő a végső költségtömeg megállapításához.

A 3. §-hoz

A szakasz a rendelet alkalmazása során visszatérően használt alapvető fogalmak egyértelmű, normatív definícióit rögzíti a jogalkalmazási jogbizonytalanságok megelőzése és a módszertani szabályok egységes értelmezése érdekében.

A 4. §-hoz

A szakasz a tárgyévi elismert működési költségtömeg meghatározásának alapformuláját rögzíti. Ennek megfelelően a kalkuláció a tárgyévet megelőző (t-1) évi működési költségbasis gördülő továbbvitelén, annak a külön elszámolt felügyeleti díj levonásával történő tisztításán, valamint az 5. és 6. §-ban részletezett indexálási, ösztönzési és korrekciós tényezők eredő szorzójaként adódó index alkalmazásán alapul.

A tárgyévi elismert – felügyeleti díj nélkül számított – működési költségtömeg (MK_t) meghatározására szolgáló összefüggés:

$MK_t = MK_{t-1} * (1 + KI - HJ \pm KI_K)$, ahol az egyes paraméterek jelentését az 5–7. § indokolása tartalmazza.

Az 5. §-hoz

A szakasz a tárgyévi – felügyeleti díj nélkül számított – működési költségbasis inflációs és bérindexálási szabályait rögzíti, biztosítva a makrogazdasági környezet alakulásának objektív, tényalapú és ciklusszinten kiszámítható lekövetését.

Kompozit árindex és MNB-előrejelzés [(1) bekezdés]: Az indexálás alapját az MNB által a díjmegállapító határozatot megelőzően kiadott legfrissebb makrogazdasági előrejelzés adja. A dologi és a bérjellegű költségek piaci alakulásának lekövetésére a fogyasztói árindex (CPI) és a versenyszféra bruttó átlagkeresete (VBÁ) súlyozott kompozit árindexe (KI) szolgál. Az esetleges MNB-sávbecslések esetén előírt sávközép-alkalmazás garantálja a szubjektívításmenetséget és kiszámíthatóságot.

Módszertani állandóság és súlyozás [(2) bekezdés]: A kompozit indexben szereplő súlytényezők az árszabályozási ciklust megalapozó költségfelülvizsgálat során rögzített arányokkal egyeznek meg. Ez a stabilitás kizárja a ciklusközi módszertani torzításokat, és biztosítja a díjszabályozási keretek kiszámíthatóságát.

A 6. §-hoz

A szakasz a működési hatékonyság növelésének ösztönzését és a legkisebb költség elvének gyakorlati érvényesítését szolgálja a működési költségek évenkénti ármegállapítása során.

A szabályozási modell az (1) bekezdés szerinti alapvető célja, hogy a hálózati engedélyesek ne automatikusan kapják meg a teljes makrogazdasági inflációs költségnövekedést, hanem a szabályozó elvárja tőlük a saját belső működési folyamataik folyamatos ésszerűsítését. Az elvárt hatékonyságjavulás (HJ) így csökkentő tételként jelenik meg a kompozit árindexben, a tárgyévben ténylegesen alkalmazandó indexálást a (KI-HJ) mértékére korlátozva.

A (2) bekezdésben rögzített 0,5–1,5 százalékpontos sáv rögzítése egyszerre biztosítja a szabályozói rugalmasságot és az engedélyesek részére a kiszámíthatóságot. A Hivatal e keretek között, az adott tárgyév makrogazdasági és iparági adottságaihoz igazodva határozhatja meg a HJ pontos mértékét, megelőzve mind a túlzott engedélyesi terheket, mind a hatékonysági ösztönző kiüresedését.

A 7. §-hoz

A szakasz az inflációs és bérnövekedési előrejelzések makrogazdasági kockázatainak kezelését, valamint a tényalapú utólagos korrekciós mechanizmus szabályait rögzíti. Mivel a tárgyévi működési költségek megállapítása az MNB előrejelzéseire támaszkodik, a piaci volatilitás miatt az előrejelzés és a tényleges statisztikai adatok eltérhetnek. Az utólagos kiigazítás elkerüli a terv-tény eltérésekből adódó indokolatlan pluszköltségeket a rendszerhasználók oldalán, és megelőzi a hálózati engedélyesek indokolatlan tőkevesztését.

Az (1) bekezdés szerinti adateltolás oka, hogy a végleges tényadatok rendelkezésre állásának időbeli eltolódása miatt a Hivatal a tárgyévet megelőző második (t–2) év Központi Statisztikai Hivatal szerinti tényleges fogyasztói árindexéből és az MNB szerinti tényleges versenyszféra bruttó átlagkereset-változásából képzett kompozit tényindexet hasonlítja össze az adott évben eredetileg alkalmazott MNB-előrejelzéssel.

A (2) bekezdésben rögzített 0,5 százalékpontos küszöbérték a normál előrejelzési bizonytalanságot lefedő toleranciasávként szolgál. Az ezt meghaladó eltérés esetén a Hivatal a teljes eltérés mértékével (KI_K), előjelhelyesen módosítja a tárgyévi indexálást, hatékonyan kiigazítva az ex-ante előrejelzési kockázatot és garantálva a tényleges költségviszonyok lekövetését.

A 8. §-hoz

A szakasz a Hivatalnak fizetett felügyeleti díj speciális kezelését és az ahhoz kapcsolódó elszámolási mechanizmust rögzíti. A felügyeleti díj jogszabályban előírt, kötelező jellegű fizetési kötelezettség, amely független a hálózati engedélyesek operatív működési hatékonyságától. Emiatt a felügyeleti díj nem képezi részét az általános inflációs indexálás alá tartozó működési költségbázisnak, hanem attól elkülönített módon kerül elszámolásra.

Az (1) bekezdés szerinti tény-terv elszámolási mechanizmus alapja, hogy az ármegállapításkor a tárgyévi kötelezettség tényleges összege még nem ismert, így a Hivatal az a) pont alapján a tárgyévre tervezett érték (FD_t) figyelembevételével számol. A b) és c) pont biztosítja a korábbi tervezett és a ténylegesen befizetett díjak eltéréseinek utólagos elszámolását, ahol az egyéb indokolt kiigazításokkal együtt meghatározott korrekciós tétel (FD_K) garantálja a tény-terv eltérések előjelhelyes rendezését.

A (2) bekezdés garanciális szabályként rögzíti a bázisfüggetlenséget: mind a tárgyévi felügyeleti díj, mind a kapcsolódó korrekciós tétel elkülönített módon jelenik meg az ármegállapításban, így nem épül be a jövőbeni működési költségbázisba, megelőzve annak indokolatlan torzulását.

A 9. §-hoz

A szakasz a hálózati engedélyesek eszközei értékcsökkenésének (ÉCS) figyelembevételének módszerét, valamint a tervezett és a tényleges beruházási adatok közötti eltérések utólagos korrekcióját szabályozza. A szabályozási modell alapvető célja az, hogy a rendszerhasználati díjakban kizárólag az engedélyköteles tevékenység (átviteli rendszerirányítás, elosztás) ellátásához ténylegesen szükséges, indokolt beruházások értékcsökkenése jelenjen meg, megvédve a felhasználókat az alaptalan díjterhektől.

Az (1) bekezdés értelmében a Hivatal az árszabályozási ciklus minden egyes évében újra és újra végrehajtja a tárgyévre vonatkozóan a módszertani rendeletben (MU1 rendelet) előírt számítási lépéseket az értékcsökkenés meghatározására. A számítás kiinduló alapját a tárgyévet megelőző második ($t-2$) év december 31-i lezárt engedélyesi éves beszámolójában szereplő immateriális javak és tárgyi eszközök nettó értéke képezi, amelyhez hozzáadódnak a $t-1$. és a tárgyévi (t) tervezett aktiválások. Mivel a tárgyévre elismert értékcsökkenés így részben még tervezett adatokon alapul, elengedhetetlenné válik a későbbi, tényleges utókorrekció alkalmazása.

A (2) bekezdés az utólagos tényleges felülvizsgálat működését határozza meg. A Hivatal a $t-2$. évi lezárt beszámoló alapján kiszámított tényleges értékcsökkenést (tény ÉCS_{t-2}) hasonlítja össze az arra az évre korábban figyelembe vett értékcsökkenéssel (korábban figyelembe vett ÉCS_{t-2}). Ebben a folyamatban kulcsfontosságú garanciális szabály, hogy az ingyenesen átvett vagy vissza nem térítendő támogatásból (például uniós vagy hazai pályázati forrásból) megvalósult fejlesztések értékcsökkenését teljesen ki kell szűrni. Noha ezen elemek kiszűrése már előretekintően is megtörténik (részben tervezett adatok alapján), az utókorrekció során a tényadatoknak megfelelően véglegesíteni kell a levonásokat. Mivel ezek a beruházások nem a hálózati engedélyes saját tőkéjéből (vagy egyéb visszatérítendő forrásból) finanszírozódtak, elszámolásuk indokolatlan költséget jelentene a rendszerhasználók számára.

A (3) bekezdés a terv és a tényadatok eltéréséből (ÉCS különbség = tény ÉCS_{t-2} – korábban figyelembe vett ÉCS_{t-2}) adódó pénzügyi korrekció pontos szabályait rendezi, különbséget téve a kisebb ingadozások és a jelentősebb eltérések között:

- *Kisebbséltérések és alultervezés:* Ha az ÉCS különbség abszolút értéke nem haladja meg az 5%-ot, vagy ha a tény ÉCS_{t-2} felülmúlja a korábban figyelembe vett ÉCS_{t-2} -t (alultervezés), a rendszer a tényleges felmerült különbség teljes összegével korrigálja a díjakat.
- *Jelentős felültervezés és szankció:* Ha azonban az engedélyes beruházásai elmaradtak, és a tény ÉCS_{t-2} több mint 5%-kal alacsonyabb lett a korábban figyelembe vett ÉCS_{t-2} -nél (felültervezés), a Hivatal egy speciális, szigorúbb korrekciós képlet alapján csökkenti a tárgyévi díjakat. A szabályozás e szigorított levonással a beruházások aktiválási időpontjára és az aktiválási értékre vonatkozó pontos, valóságghű tervezést ösztönzi, szankcionálva a pontatlan felültervezést.
- *Mentesülés objektív okból:* A módszertan méltányossági klauzulát is biztosít: a szigorúbb korrekció alól a hálózati engedélyes mentesülhet akkor, ha egyértelműen bizonyítja, hogy a beruházás elmaradása tőle teljesen független, általa nem befolyásolható külső okból (például elhúzódozó hatósági engedélyezés vagy beszállítói fennakadás) következett be.

A 10. §-hoz

A szakasz a tőkeköltség (TK) meghatározásának módszerét, valamint a tervezett és a tényleges szabályozási eszközérték (RAB) közötti eltérések utólagos korrekcióját szabályozza. A szabályozási modell alapvető célja az, hogy a rendszerhasználati díjakban kizárólag a hálózat üzemeltetéséhez és fejlesztéséhez szükséges indokolt tőkebefektetések megtérülése jelenjen meg, biztosítva a tisztességes hozamot az engedélyeseknek, miközben megvédi a rendszerhasználókat az alaptalan díjterhektől.

Az (1) bekezdés értelmében a Hivatal az árszabályozási ciklus minden egyes évében újra és újra végrehajtja a tárgyévre vonatkozóan a módszertani rendeletben (MU1 rendelet) előírt számítási lépéseket a szabályozási nettó eszközérték (RAB) és a hozamtényező (WACC) meghatározására. A tőkeköltséget (TK) e két elem – külön-külön, rövid és hosszú lejáratra vonatkozóan megállapított – értékéből kell kiszámítani. Ez biztosítja, hogy a tőkeköltség elismerése évről évre a valós, tényalapú eszközértékhez és a megfelelő tőkemegtérülési rátához igazodjon.

A (2) és (3) bekezdés a tényalapú felülvizsgálat és az eszközbázis tisztításának szabályait rögzíti. A Hivatal a tény RAB-ot a tárgyévet megelőző második és harmadik ($t-2$ és $t-3$) év december 31-i lezárt adatainak átlagaként határozza meg, a hasznos élettartamok szerinti bontásban (tény RAB_{RT} és tény RAB_{HT}). Szigorú garanciális szabályok biztosítják, hogy a díjakban csak a hálózati engedélyes indokolt saját tőkebefektetései után járjon tőkemegtérülés:

- teljesen ki kell szűrni a vissza nem térítendő (például pályázati) forrásból megvalósult fejlesztéseket;
- a beruházások és felújítások csak akkor vehetők figyelembe, ha azok a korábbi ármegállapításban is szerepeltek;
- a beruházások, felújítások mérleg sorhoz kapcsolódó idegen forrásokat az aktivált beruházásokhoz felhasznált térítésmentesen átvett források arányában csökkenteni kell.

A (4) bekezdés a tervezett (terv RAB_{RT} és terv RAB_{HT}) és a tény RAB eltérésének (terv RAB_{RT} – tény RAB_{RT} és terv RAB_{HT} – tény RAB_{HT}) pénzügyi rendezését határozza meg az 1. melléklet 2.1–2.3. alpontjában rögzített korrekciós képletek érvényesítésével, különbséget téve a kisebb ingadozások és a jelentősebb eltérések között mind a rövid, mind a hosszú lejáratú eszközbázis tekintetében:

- *Kisebbséltérések:* Ha a RAB-különbség abszolút értéke nem haladja meg az 5%-ot, az 1. melléklet 2.1. alpontja szerinti képlettel kiszámított – a különbség előjelének megfelelő – normál korrekciós tétel kerül érvényesítésre.
- *Jelentős felültervezés és szankció:* Ha a beruházások elmaradása miatt a felültervezés meghaladja az 5%-ot, a Hivatal az 1. melléklet 2.2. alpontja szerinti szigorúbb, negatív korrekciós tételt alkalmazza. A szabályozás e szigorított korrekcióval a beruházások aktiválási időpontjára és az aktiválási értékre vonatkozó pontos, valósághű tervezést ösztönzi, szankcionálva a pontatlan felültervezést, amelynek következtében a többletbevételek kamattal növelten kerülnek elvonásra a hálózati engedélyestől.
- *Jelentős alultervezés:* Ha a hálózati engedélyes beruházásai a tervezett jelentősen meghaladták (az alultervezés meghaladja az 5%-ot), az 1. melléklet 2.3. alpontja szerinti képlet alapján kiszámított pozitív korrekciós tétel érvényesíthető.
- *Mentesülés objektív okból:* A módszer méltányossági klauzulát is biztosít: az 5%-ot meghaladó felül- vagy alultervezés esetén is a normál korrekció alkalmazható, ha a hálózati engedélyes igazolja, hogy a tervtől való eltérés tőle teljesen független, általa nem befolyásolható külső okból következett be.

A korrekciók kiszámításakor az (5) bekezdés értelmében a tárgyévet megelőző második ($t-2$) év tarifaszámítása során rögzített – rövid és hosszú lejáratú – WACC-et és kockázatmentes hozamot kell alkalmazni, biztosítva a számítás konzisztenciáját.

A (6) bekezdés hatósági garanciális szabály: felhatalmazza a Hivatalt arra, hogy az aktivált eszközöknél tételesen ellenőrizze azok jogszabályi (Vet. szerinti) közcélúságát. Ezzel kizárhatók a szabályozott eszközbázisból azok az elemek, amelyek nem az átviteli, illetve elosztóhálózati ellátáshoz szükségesek.

A 11. §-hoz

A szakasz a hálózati engedélyesek által „szállított” villamosenergia-mennyiségek eltéréséből (a volumen-kockázatból) adódó árbevétel-különbségek utólagos elszámolását szabályozza. A szabályozási modell célja a mennyiségi kockázat teljes semlegesítése: biztosítja, hogy a hálózati engedélyeseket se indokolatlan nyereség (a tervezettnél nagyobb forgalom), se indokolatlan veszteség (a tervezettnél alacsonyabb forgalom) ne érje a fogyasztás tőlük független ingadozása miatt (revenue cap).

Az (1) bekezdés alapján a Hivatal ex-post módon összehasonlítja a tárgyévet megelőző második ($t-2$) évi tarifaszámítás során feltételezett és a tárgyévet megelőző második ($t-2$) évben ténylegesen megvalósult értékesítési volumenek alapján kiszámított rendszerhasználati díjbevételeket. Mivel a díjak a modellezett és a tény számítás során is azonosak, a keletkező különbség (ÁBK) kizárólag a forgalom eltérésének hatását mutatja meg, hálózati engedélyesenként külön-külön.

A (2) bekezdés az elosztókra vonatkozó módszertani tisztázást rögzíti: a tisztán mennyiségi eltérés kimutatása érdekében a számításból teljesen ki kell hagyni a 36. § szerinti kiegyenlítő mechanizmus hatását. Ez biztosítja, hogy az elosztók közötti belső pénzügyi rendezések ne torzítsák a forgalmi korrekciót.

A (3) bekezdés esetlegesen bekövetkező az év közbeni díjváltozások kezelését rendezi. Ha a $t-2$. évben év közben változtak a tarifák, a bevételeket az egyes díjidőszakok naptári napjainak arányában, időarányosan súlyozva kell meghatározni. Ez a szabály kizárja az év közbeni esetleges rendszerhasználati díjak változásának hatását, és biztosítja a volumeneltérés pontos mérését.

A (4) bekezdés értelmében a kimutatott díjbevétel-különbözet teljes összegét – akár pozitív, akár negatív – korrekciós tételként kell érvényesíteni a tárgyévi díjakban. Így ha a tényforgalom elmaradt a tervezettől, a hiányt a rendszer utólag megtéríti a hálózati engedélyesnek, ha pedig a forgalom felülmúlta a tervezettet, a többletbevételekkel az elismerendő költségtömeget csökkenti.

A 12. §-hoz

A szakasz az átviteli hálózati veszteség (ÁHV) tárgyévi elismert költségtömegének (ÁHV_k) kiszámítási szabályait, a beszerzési mennyiség és az egységár piacelvű meghatározási módszertanát, valamint a kapcsolódó utólagos költségkorrekciós és ösztönző mechanizmusokat rögzíti. A módszer célja, hogy transzparens, piacgazdasági alapon nyugvó és kiszámítható keretet biztosítson a veszteségbeszerzés elismeréséhez, miközben ösztönzi a pontos menetrendezést, és megosztja a piaci áringadozások kockázatát.

Az (1) bekezdés rögzíti, hogy az ÁHV tárgyévi elismert költségtömege három pillérből áll össze: a tárgyévre vonatkozó objektív beszerzési alapértékből, a tárgyévet megelőző második ($t-2$) év beszerzési költségkülönbözetének utólagos korrekciójából, valamint a menetrendezési pontosságot díjazó vagy szankcionáló ösztönző korrekcióból.

A (2) és (3) bekezdés a tárgyévi elismert beszerzési mennyiség (ÁHVMe_k) kiszámítását határozza meg. A költségtömeg alapja a mennyiség és az elismert egységár (ÁHVÁe_k) szorzata. A szükséges ÁHV-mennyiséget a tárgyévet megelőző második ($t-2$) év ténylegesen átviteli hálózatba betáplált villamosenergia-mennyiségének és az utolsó három lezárt év tényadataiból képzett átlagos hálózati veszteségarányának szorzataként kell meghatározni (a 2. melléklet 1. pontja szerint). A hároméves gördülő átlag alkalmazása tompítja az egyes évek egyedi időjárás és főleg tranzitáramlási viszonyaiból eredő kilengéseket, így a számítás robusztusabb és reprezentatívabb mennyiségi alapon nyugszik.

A (4) bekezdés a beszerzési egységár piacgazdasági benchmarkját határozza meg. Az elismert egységár az EEX-PXE Hungarian Power Future Base Year (EEX HU BY) tárgyévre vonatkozó zsinórtermékének a tárgyévet megelőző ($t-1$) év január 1. és augusztus 30. közötti kereskedési napjain jegyzett elszámolási árainak számtani átlaga, az adott napi MNB deviza-középárfolyamon átszámítva. Ez a nyolc hónapos jegyzési ablak transzparens, objektív és kiszámítható piaci referenciaárat biztosít.

Az (5) bekezdés a $t-2$. évi tényleges és tervezett beszerzési költségek eltéréseinek utólagos elszámolását szabályozza. A Hivatal egy 3%-os toleranciasávot (küszöbértéket) alkalmaz: a tény-terv költségkülönbözetnek csak a $t-2$. évi tényleges költségtömeg 3%-át meghaladó része kerül korrekciós tételként érvényesítésre. Ez a sávós megoldás kiegyensúlyozott kockázatmegosztást valósít meg a piaci áringadozások kezelésében.

A (6) bekezdés a menetrendezési fegyelem erősítését szolgáló teljesítményalapú ösztönző mechanizmust rögzíti. Az ÁHV mérlegkör menetrendezési pontosságát a 2. melléklet 2. pontja szerinti mutatóval (MP) méri a Hivatal. Az átviteli rendszerirányító jó teljesítményét pozitív, míg az „elvárhatónál pontatlanabb” menetrendezést negatív korrekcióval díjazza. A korrekció mértékét egy garanciális jellegű felső korlát (sapka) korlátozza: az abszolút értéke nem haladhatja meg az 500 millió forintot, megelőzve az aránytalan pénzügyi terheket.

A 13. §-hoz

A szakasz az átviteli rendszerirányítók közötti európai nemzetközi kompenzációs mechanizmusból (ITC-mechanizmus) származó költségek és bevételek tarifális elismerésének, valamint utólagos korrekciójának szabályait rögzíti, összhangban a 838/2010/EU bizottsági rendelettel. A szabályozás célja, hogy a nemzetközi

tranzitáramlások pénzügyi hatásai transzparens módon, a nemzetközi elszámolási és auditálási ciklushoz igazodva jelenjenek meg a hálózati díjakban.

Az (1) bekezdés az ex-ante (előzetes) tervezés elvét alkalmazza: mivel a határon átnyúló villamosenergia-tranzitok fizikai és pénzügyi egyenlege a tárgyévre előre pontosan nem határozható meg, a tárgyévi elismert költség vagy bevétel kiindulópontja az átviteli rendszerirányító tárgyévra vonatkozó indokolt előrejelzése (tervezett érték, ITC_t), amelyet a korábbi év tényalapú utókorrekciója módosít. (Megjegyzendő, hogy a fő villamosenergia-exportáló és -importáló országok a nettó befizetői, míg az így kialakuló áramlásokat saját hálózatukon átvezető, azaz köztes vagy tranzitországok a nettó kedvezményezettjei az ITC-mechanizmusnak.)

A (2) bekezdés a tényalapú utólagos korrekció szabályait rendezi. A nemzetközi ITC-elszámolások véglegesítésének és auditálásának időigénye miatt a terv és a tény közötti eltérések rendezése a tárgyévot megelőző második (t-2) év adatai alapján történik. A Hivatal a t-2. évre vonatkozóan véglegesen lezárt, ténylegesen felmerült ITC-egyenleg és a korábbi, tárgyévot megelőző második (t-2) évi tarifaszámítás során figyelembe vett tervezett egyenleg előjelhelyes különbségét (ITC_K) érvényesíti korrekcióként. Ez az elszámolás biztosítja az eltérések teljes körű rendezését, megelőzve az átviteli rendszerirányító indokolatlan alul- vagy felülfinanszírozását.

A 14. §-hoz

A szakasz az átviteli rendszerirányító által a villamosenergia-rendszer egyensúlyának fenntartásához szükséges kiegyenlítő szabályozási tartalékok (szabályozási kapacitások vagy másképpen tartaléklekötések) beszerzési költségeinek tarifális elismerését és utólagos korrekcióját szabályozza. A szabályozási modell célja a tartalékpiacon árak volatilitásából és az igénybe veendő kapacitások ingadozásából eredő pénzügyi kockázatok semlegesítése mind a rendszerirányító, mind a rendszerhasználók irányába. (Ez a tétel a legnagyobb az átviteli rendszerirányító költségtömegén belül. A tartalékbeszerzések egyébként jól bejáratott piaci alapon történnek.)

Az (1) bekezdés az ex-ante elismerés szabályát rögzíti: mivel a tartalékpiacon beszerzési struktúra döntően rövidebb távú (negyedéves, havi, illetve heti/napi / napon belüli – azzal a kiegészítéssel, hogy negyedéves és heti beszerzésekre már évek óta nem volt példa) aukciókra épül, a beszerzési árak és a ténylegesen szükséges mennyiségek a tarifamegállapításkor még nem ismertek. Így a tárgyévra elismert költségtömeg alapja a tárgyévra előzetesen becsült, indokolt tervezett költségtömeg (RSZ_t).

A (2) bekezdés a tényalapú utólagos rendezést írja elő. A piaci ármozgásokból és a tényleges rendszerigényekből adódó eltérések utólagos kezelése érdekében a Hivatal ex-post korrekciós mechanizmust alkalmaz. A tárgyévi díjak megállapítása során a tárgyévot megelőző második (t-2) évben a tartalékok beszerzésére ténylegesen fordított, indokolt költségtömeg és az ugyanazon időszakra a korábbi tarifaszámítás során figyelembe vett tervezett költségtömeg teljes különbözetét érvényesíti korrekciós tételként (RSZ_K). Ez a teljes körű átvezetés biztosítja az átviteli rendszerirányító indokolt költségeinek megtérülését, megelőzve az alul- vagy felülfinanszírozást.

A 15. §-hoz

A szakasz az átviteli rendszerirányító által a mérlegköröknek kiszámlázott kiegyenlítő energia (KE) és a kiegyenlítő szabályozást nyújtók (erőművek, kereskedők és aggregátorok; esetleg szabályozásban részt venni képes ipari fogyasztók) által a rendszerirányítónak kiszámlázott szabályozási energia (SZE) bevételi pénzügyi egyenlegére (KESZE szaldó), valamint annak tarifális elismerésére és utólagos korrekciójára vonatkozó szabályokat rögzíti. A szabályozási modell célja, hogy a rendszeregyensúly fenntartásából és a hálózatbiztonsági, valamint folyamatos tartaléktartási célú beavatkozásokból fakadó, nehezen előrebecsülhető pénzügyi hatások kizárólag a ténylegesen felmerült és hatóságilag igazolt indokolt mértékben jelenjenek meg a rendszerhasználati díjakban.

Az (1) bekezdés az ex-ante elismerés alapelvét fekteti le. A rendszeregyensúly biztosítása során az átviteli rendszerirányító szabályozási energiát vásárol (mely költségként jelentkezik nála), míg a mérlegköröktől az általuk okozott eltérések után kiegyenlítőenergia-díjat szed be (ami bevétele). E két tétel előretétként különbsége adja a tervezett bevételi KESZE szaldót, ami egyben a tárgyévra elismert KESZE szaldó alapja. Mivel a tényleges egyenleg tőle független piaci, időjárási és hálózati tényezőktől függ, a díjmegállapításkor kalkulált szaldó csupán kiindulópont, amely utólagos korrekciókra szorul.

A (2) bekezdés az egyensúlyozási egyenleg szakspecifikus korrekciós tételeit határozza meg:

- *Fskar elszámolás hatása [a) pont]:* A villamosenergia-rendszer fizikai sajátossága, hogy az 50 Hz-es frekvencia tartása és a kereskedelmi időszakok közötti menetrendváltások során az országhatárokon automatikusan és elkerülhetetlenül nemzetközi energiacserék zajlanak le. A Bizottság (EU) 2017/2195 rendelete (EBGL) 50. és 51. cikke alapján működő európai platform, az FSkar (Financial Settlement of K-df, ACE, Ramping) keretében az átviteli rendszerirányítók egymás között közös módszertan szerint számolják el a frekvenciatartási eljárásból, a felterhelési és leterhelési időszakokból származó szándékolt energiacserét, valamint a nem szándékolt energiacserét. Ennek pénzügyi egyenlege közvetlenül módosítja az átviteli rendszerirányító tényleges rendszeregyensúlyi költségét vagy bevételét, így ennek átvezetése elengedhetetlen a valós költségek lefedéséhez.
- *Teher-újraelosztás (Redispatch) egyenlege [b) pont]:* Hálózati szűk keresztmetszetek, túlterhelődés, beruházási korlátok vagy kapacitáshiány esetén a rendszerbiztonság megőrzése érdekében az átviteli rendszerirányító menetrend-módosításokat hajt végre (egyes erőműveket le-, másokat felterhelésre utasít). Ez a beavatkozás a hálózati szűk keresztmetszetek feloldását és a hálózat fizikai tehermentesítését szolgálja. Ennek pénzügyi egyenlege nem a klasszikus szabályozási energia része, de indokolt átviteli rendszerirányítói költségként elismerendő.

Az (1) és (2) bekezdés alapján meghatározott értékek összege adja a tárgyévra elismert KESZE szaldó bevételi értékét (KESZE_v).

A (3) bekezdés a KESZE szaldó tervezett és tényértéke közötti eltérés utólagos rendezését írja elő. Mivel a tárgyévet megelőző második (t–2) év tényadatai a tárgyévi díjmegállapítás idejére már teljeskörűen lezártak és igazoltak, a Hivatal ezen a ponton számszerűsíti a t–2. évi tervezett és tényleges KESZE szaldó különbözetét (KESZE_K). Az előjelhelyes korrekció érvényesítése garantálja a nulla egyenleg elvét, megakadályozva az átviteli rendszerirányító indokolatlan felül- vagy alulfinanszírozását.

A (4) bekezdés a hatósági felügyelet garanciális szabálya. Mivel a teher-újraelosztások (redispatch) jelentős és nehezen előre látható költségeket generálhatnak, az átviteli rendszerirányító köteles eseti szinten, részletes műszaki és fizikai indoklással alátámasztva bemutatni a beavatkozások okait és pénzügyi hatásait. Ez a transzparencia biztosítja, hogy kizárólag a hatékony és indokolt, hálózatbiztonsági és folyamatos tartaléktartási célú beavatkozások költségei épülhessenek be a díjakba.

A 16. §-hoz

A szakasz a rendszerszintű szolgáltatások közül a meddőnyeléssel történő feszültségszabályozáshoz (U-Q szabályozás, UQ) és a sötétindítási (black start, BS) szolgáltatáshoz kapcsolódó költségek tarifális elismerésének szabályait rögzíti.

A szabályozás logikája eltér a tartalékpiacon és kiegyenlítő energiára vonatkozó gördülő elszámolásoktól: mivel e két speciális szolgáltatás esetében a kapacitások lekötése és a rendelkezésre állás biztosítása stabil, hosszú távú szerződéses keretek mentén, előre kiszámíthatóbb díjazás mellett, magas tervezési pontossággal történik; továbbá e két tétel éves összköltsége – noha milliárdos nagyságrendet képvisel – a tartaléklekötések teljes éves költségtömegének jellemzően mindössze 4–8%-át teszi ki.

Az (1) és (2) bekezdés alapján a tárgyévi elismert költségtömeg alapja mindkét szolgáltatás tekintetében a tárgyévra előzetesen becsült és a Hivatal által elfogadott indokolt tervezett költségtömeg (UQ és BS_v).

A (3) bekezdés rögzíti a fix elszámolás elvét, azaz azt, hogy az előzetesen tervezett és a tárgyév során ténylegesen felmerült költségtömeg közötti esetleges eltérések alapján utólagos (t–2-es) korrekció alkalmazására nem kerül sor. Ez a megközelítés csökkenti az adminisztratív terheket mind az átviteli rendszerirányító, mind a Hivatal oldalán, miközben kiszámítható és stabil költségkeretet biztosít a hálózati díjak megállapításához.

A 17. és 18. §-hoz

A szakasz az átviteli rendszerirányító nemzetközi piacintegrációval és a határon átnyúló üzembiztonsággal kapcsolatos feladataiból – így különösen az európai piacösszekapcsolási projektekből, a nemzetközi IT-platformok és koordinációs rendszerek működtetéséből – eredő költségeinek tarifális elismerését, utólagos korrekcióját, valamint azok elkülönített nyilvántartási szabályait rögzíti. A szabályozás célja, hogy az európai uniós

kötelezettségekből és nemzetközi együttműködésekben fakadó költségek átlátható módon, kizárólag az indokolt mértékben épüljenek be a hálózati díjakba.

A 17. § (1) bekezdése az ex-ante elismerés szabályát rögzíti: mivel a nemzetközi piacintegrációs és üzembiztonsági költségek közvetlen alapját kötelező uniós jogszabályok, valamint többoldalú nemzetközi szerződések adják, a tárgyévi díjmegállapítás során elismert költségtömeg kiindulási alapja az átviteli rendszerirányító által benyújtott és a Hivatal által elfogadott indokolt, tervezett költségtömeg (P_t).

A 17. § (2) bekezdése a tényalapú utólagos korrekciót határozza meg. A nemzetközi projektek, közös európai platformok, szoftverfejlesztések és költségmegosztási módszertanok komplexitása miatt a ténylegesen felmerülő pénzügyi kötelezettségek előre pontosan nem határozhatók meg. Ezért a Hivatal ex-post korrekciós mechanizmust alkalmaz: a tárgyévi díjak megállapítása során a tárgyévet megelőző második ($t-2$) évben piacintegrációra ténylegesen fordított, igazoltan indokolt költségtömeg és az ugyanezen év tekintetében a korábbi tarifaszámítás során figyelembe vett tervezett költségtömeg előjelhelyes különbözetét (P_K) érvényesíti korrekciós tételként. Ez biztosítja az átviteli rendszerirányító felmerült indokolt költségeinek megtérülését, megelőzve az alul- vagy felülfinanszírozást.

A 18. § (1) és (2) bekezdése a nyilvántartási és lehatárolási garanciákat rögzíti. A hatósági auditálhatóság és a pontos elszámolás feltétele az elkülönített analitikus nyilvántartás. A nyilvántartásba kizárólag a nemzetközi szerződésekből és uniós jogszabályokból fakadó indokolt tételek – beleértve a kijelölt szervezett villamosenergia-piac működtetője (NEMO – Nominated Electricity Market Operator) részére megfizetett piac-összekapcsolási díjakat – vonhatók be. A kettős finanszírozás elkerülése érdekében a szabályozás explicit kizárja az átviteli rendszerirányító saját belső személyi és utazási ráfordításait, amelyek árszabályozási kezelése kizárólag az általános működési költségbázis keretében történik.

A 19. §-hoz

A szakasz a határkeresztezőkapacitás-aukciókból származó bevételek (szűkkesztemszet-bevételek) hálózati tarifákban történő elszámolási szabályát rögzíti. A határkapacitás-aukciós bevételek mértéke a regionális piaci viszonyoktól, a határok menti árdifferenciáktól és a kereskedelmi volumenektől függően rendkívül ingadozó, emiatt a tárgyévre előre pontosan nem becsülhető meg. A tervezési bizonytalanságok és a bonyolult utólagos korrekciós eljárások elkerülése érdekében a szabályozás tényalapú elszámolást alkalmaz.

Az (1) bekezdés alapján a tárgyévi díjmegállapítás során a tárgyévet megelőző második ($t-2$) év már teljeskörűen lezárt, igazolt tényadatossá vált nettó aukciós bevételével megegyező mértékű költségcsökkentést, azaz negatív költségtelet kell érvényesíteni a tarifákban. A (2) bekezdés értelmében a díjakat csökkentő nettó érték kiszámításakor az aukciók lebonyolításával közvetlenül összefüggő, igazolt és indokolt költségek levonhatók a bruttó bevételből. Az így meghatározott, tarifaszámításba beépülő végleges hálózati költségcsökkentő elem adja a határkeresztező kapacitásból származó tárgyévi elismert negatív költségtömeget (HKA_t).

Ez a $t-2$ -es tényalapú megközelítés garantálja az átviteli rendszerirányító kiszámítható finanszírozását, miközben biztosítja, hogy az aukciós bevételek rendszerszintű hasznai közvetlenül a rendszerhasználókat illessék meg a tarifák csökkentésén keresztül.

A 20. §-hoz

A szakasz az átviteli díjak jelentős volatilitásából adódó hirtelen tarifaváltozások mérséklésére, a hálózati díjak kiszámíthatóságának biztosítására, valamint a halasztott tételek gördülő elszámolására szolgáló ársimítási mechanizmus kereteit határozza meg.

Az (1) bekezdés értelmében, ha a módszertan szerint kiszámított tárgyévi átviteli díj az előző évben alkalmazott díjhoz képest 10%-ot meghaladó mértékben változna, akkor a díjak egyik évről másikra történő túlzott mértékű változásának, téves rövid távú árjelzések elkerülése, de hosszú távon megfelelő árjelzések biztosítása érdekében a Hivatal mérlegelési jogkörében dönthet a díjváltozás tárgyévet követő évre történő teljes vagy részbeni elhalasztásáról (ΔS_t), előjelhelyesen kezelve mind a növekedési, mind a csökkenési irányú eltéréseket. A piaci stabilitás és a túlzott likviditási hatás megakadályozása érdekében a szabályozás korlátot szab: az elhalasztás mértéke abszolút értékben legfeljebb 100 milliárd forint lehet. A Hivatal e döntését – az alkalmazás tényét vagy mellőzését, valamint annak mértékét – a díjmegállapító határozatában részletesen indokolja.

A (2) bekezdés a gördülő elszámolást és a halasztások állományi szemléletű kezelését rögzíti. A korábbi évben elhalasztott összeg a tárgyévi költségtömegbe korrekcióként épül be (ÁS_K) az eredeti halasztás előjelhelyes feloldásaként, ez azonban nem jelenti a díjterhek kényszerű, azonnali érvényesítését. A feloldott korrekciós tétellel módosított tárgyévi díjra vonatkozóan a Hivatal ismételten mérlegelheti a halasztást. Ezáltal, ha a piaci nyomás továbbra is fennáll, a halasztott egyenleg – a 10%-os és a 100 milliárd forintos korlátok betartása mellett – részben vagy egészben tovább görgethető, és az aktuális tárgyévi halasztási csomag részévé válik.

A (3) bekezdés garanciális elemként írja elő a Hivatal számára a halasztott és korrekciós tételek elkülönített nyilvántartását, biztosítva a halmozódó tételek pontos nyomonykövethetőségét, a vonatkozó hazai és európai uniós előírások szerinti elszámolhatóságot és a hatósági auditálhatóságot.

A 21. §-hoz

A szakasz az elosztóhálózati veszteség tárgyévi elismert költségtömegének (MGKt) meghatározási módszertanát, valamint a költségviselés garanciális korlátait rögzíti.

Az (1) bekezdés értelmében az elosztóhálózati veszteség (maradékgörbe) elismert költsége három, előjelhelyesen összegzendő komponensből tevődik össze. Elsőként az ex-ante alapérték képezi a számítás kiindulópontját, amely a tárgyévre előretekintő módon elismert veszteségi mennyiség és a vonatkozó beszerzési referenciaárak alapján meghatározott alap-költségtömeget foglalja magában. Ezt egészíti ki a tényalapú utólagos korrekciós tétel, amely a korábbi évek tényleges piaci ár- és mennyiségi eltéréseiből adódó pénzügyi hatásokat érvényesíti. Harmadik elemként a határidős devizabeszerzés utólagos korrekciós költségtömege építendő be.

A (2) bekezdés fontos garanciális korlátot rögzít a szerződés nélküli vételezés kizárásával. A szabályozási elv szerint a hálózathasználati vagy villamosenergia-vásárlási szerződés hiányában megvalósuló vételezés nem tekinthető a normál hálózati működésből fakadó, elismerhető veszteségnek. Az ebből eredő kockázatokat és pénzügyi veszteségeket az elosztónak a saját követeléskezelési és ellenőrzési jogkörében kell kezelnie, így azok nem építhetők be a hálózati tarifákba, és nem háríthatók át a jogkövető rendszerhasználókra.

A 22. §-hoz

A szakasz az elosztóhálózati veszteség tárgyévi elismert mennyiségének és negyedórás alakzatának (maradékgörbéjének) meghatározási szabályait, valamint az ezzel kapcsolatos hatósági felülvizsgálati jogkört rögzíti.

Az (1)–(4) bekezdés értelmében az elismert elosztási összaveszteség-mennyiség három különálló fizikai és működési komponens – a műszaki veszteség, a nem műszaki (mérési, adminisztratív) veszteség, valamint az elosztó saját célú villamosenergia-felhasználása – összegzésével áll elő. A szabályozás főszabályként a kiszámíthatóságot és a tervezési fegyelmet támogatva az elosztó által benyújtott terv-adatszolgáltatásban szereplő mennyiségeket fogadja el elismert volumenként.

Az (5) bekezdés a hálózati veszteség időbeli lefutásának és negyedórás profiljának megállapítását szabályozza, amely a beszerzési és elszámolási struktúra alapját képezi. Az elismert maradékgörbe alakját a tárgyévi terv-adatszolgáltatásban rögzített negyedórás adatsor határozza meg.

A (6) bekezdés garanciális jellegű hatósági korrekciós jogkört biztosít a Hivatal számára. Amennyiben az elosztó által megadott tervadatok megalapozottsága vagy realitása kapcsán kétség merül fel, és a benyújtott számszaki adatokat az elosztó nem tudja érdemben alátámasztani, a Hivatal jogosult a terv-adatszolgáltatásban foglaltaktól eltérni, és saját mértékadó számítást alkalmazni. Az eljárási átláthatóság érvényesítése érdekében a Hivatal az eltérés tényét és szakmai indokait a díjmegállapító határozatában részletesen bemutatja.

A 23. §-hoz

A szakasz az elosztóhálózati veszteség mennyiségi tervezéséhez kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettségeket, azok ütemezését és tartalmi követelményeit rögzíti.

Az (1) bekezdés az előkészítő fázisra vonatkozó adatszolgáltatást írja elő: az elosztó a tárgyévet megelőző második év december 15. napjáig köteles megküldeni a tárgyévre tervezett éves összesített veszteségmennyiséget. Ez a korai

adatszolgáltatás a hatósági előkészítést, valamint a makroszintű költségtömeg-előrejelzések megalapozását szolgálja.

A (2) bekezdés a díjmegállapítás közvetlen alapját képező, végleges elosztóhálózati veszteségterv benyújtási határidejét a tárgyévet megelőző év június 30. napjában állapítja meg. A hatósági elbírálás és az auditálhatóság érdekében a tervnek negyedórás bontásban kell rendelkezésre állnia a pontos beszerzési profil meghatározásához, havi bontásban pedig tartalmaznia kell a műszaki veszteség, a nem műszaki veszteség és a saját felhasználás szerinti elkülönítést. A szabályozás garanciális elemként rögzíti, hogy az adatszolgáltatás mentes kell legyen a szerződés nélküli vételezésre vonatkozó becslésektől vagy várakozásoktól, biztosítva, hogy a nem elismerhető veszteségelemek ne épülhessenek be a tarifaképzés alapját képező tervadatokba.

A 24. §-hoz

A szakasz az elosztóhálózati veszteség lefedését szolgáló elismert maradékgörbe beszerzési átlagárának (benchmark-árának) meghatározási metodikáját, költségösszetevőit, valamint a devizaátszámítás garanciális szabályait rögzíti.

Az (1) bekezdés az elismerés korlátjaként egy kiszámítható, transzparens, strukturált fedezési stratégiára épülő benchmark-ár meghatározásának módszerét határozza meg. Az elismert fajlagos beszerzési átlagár (Ft/kWh) e stratégia alapján az alábbi, előretekintően elismert elemek összegeként áll össze:

- a hosszú távú zsinórmennyiségek határidős éves zsinórtermék-beszerzésének elismert költségtömege,
- a szezonális lekötésére szolgáló határidős havi zsinórtermékek beszerzésének elismert költségtömege, valamint
- az e beszerzésekhez közvetlenül kapcsolódó egyéb indokolt költségek.

Ez utóbbi tételek körébe tartoznak a kereskedési és tőzsdei tranzakciós díjak, a klíring- és garanciaköltségek, továbbá a Hivatal által indokoltan tekintett kereskedelmi árrés. A kereskedelmi árrés elismerésének célja a beszerzést lebonyolító villamosenergia-kereskedő mérlegkörü pozíciókezelési, likviditásbiztosítási, portfólió-finomhangolási és kockázatvállalási terheinek, valamint indokolt működési árrésének lefedése. A Hivatal ezen elem mértékét úgy határozza meg, hogy az fedezetet nyújtson a piaci alapon működő, strukturált beszerzés lebonyolításának indokolt költségeire – biztosítva a kereskedők versenyszerű eljárásokban való részvételi hajlandóságát –, ugyanakkor kizárja a túlzott vagy indokolatlan kereskedői profit tarifákba történő beépülését.

A (2) bekezdés technikai és garanciális elszámolási szabályt rögzít az EUR/HUF árfolyamok alkalmazására vonatkozóan. Ha egy adott kereskedési napon az EEX tőzsdei vagy kereskedési adatok rendelkezésre állnak, de az MNB hivatalos devizaárfolyama nem érhető el – ami a munkanap-áthelyezések, bankszünnapok vagy nemzeti ünnepnapok miatt fordulhat elő –, a számbavétel során az időben azt megelőző legutolsó hivatalos MNB euróárfolyamot kell alkalmazni. Ez a konzisztens árfolyam-alkalmazási szabály egyaránt érvényesítendő a tárgyévi fedezési stratégia végrehajtása során, valamint a havi zsinórtermékek utólagos tényalapú korrekció elszámolásainál is, megelőzve az árfolyam-megállapítási hézagokból eredő elszámolási vitákat.

A 25–27. §-hoz

A szakaszok az elosztóhálózati veszteség lefedését szolgáló komponensek közül három előre elismert árkomponens – a határidős éves zsinórtermék, a határidős havi zsinórtermékek, valamint a kapcsolódó egyéb tranzakciós és kereskedelmi költségek – tényalapú kiszámításának metodikáját, valamint az elismerés alapjául szolgáló, többszintű referencia-fedezési (hedging) stratégiát rögzítik.

A határidős éves zsinórtermékhez kapcsolódó árkomponens meghatározása a regionális referenciaértéknek számító EEX-PXE Hungarian Power Future Base Year (EEX HU BY) tőzsdei napi elszámolóárain és a hivatalos MNB EUR/HUF devizaárfolyamokon alapul. Az egyoldalú időzírtési kockázatok (timing risk) és a tőzsdei volatilitás mérséklése érdekében a szabályozás egyenletes áratlagoláson (cost-averaging) alapul, két szakaszból álló lekötési struktúrát ír elő. A tárgyévet megelőző év első felében (január 1. és június 30. között) a tervezett teljes veszteségmennyiség 40%-ának időben egyenletes, kereskedési napokra lebontott lekötése valósul meg. Ezt követően, a tárgyévet megelőző év harmadik negyedévében (július 1. és szeptember 30. között) a pontosított maradékgörbe minimumértékéig fennmaradó zsinórmennyiség fedezése történik, ugyancsak a kereskedési napokra azonos arányban elosztva.

A határidős havi zsinórtermékekhez kapcsolódó árkomponens kiszámítása az EEX-PXE Hungarian Power Future Base Month (EEX HU BM) tőzsdei elszámolóái és az MNB hivatalos napi devizaárfolyamai alapján történik. Ez a finomhangoló módszer a havi szezonalitást követi le: a havi zsinórral fedett mennyiség az adott havi várható veszteség és az éves zsinórral már lefedett havi mennyiség különbsége, garantálva a 100%-os havi lefedettséget. Mivel az éves zsinórtermékkel lefedett volumen mértéke a tervezett maradékgörbe havi minimumértékéhez igazodik, tervezési szempontból a legalacsonyabb igénylésű hónapban (vagy egybeeső minimumok esetén hónapokban) a beszerzendő havi zsinórtermék mennyisége nulla, így a havi zsinórtermékek a terv alapján a minimum feletti szezonális többletigények lefedésére szolgálnak. A havi zsinórtermékek beszerzése időben eltoló ablakban, az érintett szállítási hónapot megelőző második hónap 1. napjától a megelőző hónap 15. napjáig tartó időszakban valósul meg, a kereskedési napok között egyenletesen elosztva.

A kapcsolódó egyéb költségek és a kereskedelmi árrés árkomponensét a Hivatal az éves és havi zsinórtermékek beszerzési árkomponenseinek százalékában, az egyes villamosenergia-kereskedelmi költségtelek tétel vizsgálatára alapján állapítja meg. Ez az elem teremt fedezetet a tőzsdei tranzakciós, klíring- és garanciaköltségekre, valamint a kereskedő indokolt működési árrésére és kockázati prémiumára.

A 28. §-hoz

A szakasz a villamosenergia-beszerzéshez kapcsolódó devizakockázatok hatósági kezelésének, valamint a határidős devizabeszerzés előretekinően elismert költségei meghatározásának szabályait rögzíti.

A (2) bekezdés rögzíti a költségtömeg-meghatározás alapjául szolgáló feltételezett (normatív) devizafedezeti stratégiát. Mivel a határidős villamosenergia-termékek (éves és havi zsinórtermékek) euróalapú EEX tőzsdei elszámolásából adódóan a beszerzés napján eurókötelezettség (EUR/HUF short pozíció) keletkezik, a Hivatal a tarifákban elismerhető költségtömeg kiszámításához egy modellezett, szinkronizált devizafedezési struktúrát vesz alapul. A benchmark modell feltételezi, hogy a határidős EUR/HUF vételi ügylet megkötése pontosan a határidős zsinórtermék beszerzésének napján valósul meg (back-to-back elvű devizafedezés). Ez a módszertani kiindulópont biztosítja a tőzsdei és devizapiaci pozíciók elméleti egyidejűségét, kizárva az ad-hoc devizaspekulációból vagy az időbeli eltolódásokból eredő kockázatok tarifákba történő beépülését.

Az (1) bekezdés az ezen feltételezett devizafedezeti stratégia alapján kiszámított devizavásárlás előretekinően elismert költségének megállapítási módját rögzíti. Az elismert költségtömeg a referenciaszabályok szerint meghatározott devizafedezethez kapcsolódó indokolt forrásigény alapján, a 3. melléklet 5. pontjában rögzített képlet alkalmazásával áll elő, kiszámítható normatív alapot teremtve a díjképzéshez.

A 29–32. §-hoz

A szakaszok az elosztóhálózati veszteség beszerzéséhez kapcsolódóan előretekinően elismert költségtömegek utólagos, tényalapú korrekciós elszámolási rendszerét, annak időbeli lehatárolását, valamint a havi és másnapi piaci finomhangolási mechanizmusokat rögzítik. E korrekciók célja, hogy a hatósági tarifákban elismert összegek a tényleges piaci és mennyiségi tényadatokhoz igazodjanak, biztosítva a teljes költségfedezet elvét.

A szabályozás külön nem tér ki a határidős éves zsinórtermék beszerzési költségtömegének utólagos korrekciójára, mivel az jellegéből adódóan nem szükséges: az éves zsinórmennyiség előretekinően, fixált tényvolumen és tőzsdei elszámolóárak alapján került elismerésre, és e lefedett mennyiséggel utólagos tőzsdei kereskedés nem történik. Az utólagos korrekció köre így kizárólag a szezonalitásnak és a hálózati terhelés változásainak kitett elemekre – a határidős havi zsinórtermékekre, a kapcsolódó határidős devizabeszerzésekre, valamint a másnapi piaci ügyletekre – terjed ki. A korrekciós elszámolások időbeli lehatárolását a tényadatok hozzáférhetőségéhez igazodva a tárgyév megelőző második év október 1. napjától a tárgyév megelőző év szeptember 30. napjáig terjedő időszak képezi.

A határidős havi zsinórtermékek elszámolása a szállítási év során folyamatos havi felülvizsgálaton alapul. Az elosztó köteles a várható maradékgörbe alakulását nyomon követni: amennyiben a felülvizsgálat alapján a havi zsinórral fedezendő volumen az elismert havi mennyiségtől legalább 10%-kal eltér, az elosztó a szállítási hónap kezdete előtt legalább 60 nappal köteles a módosított mennyiséget és annak részletes szakmai indokolását a Hivatal részére megküldeni. A frissített havi összmennyiségről az adatszolgáltatást legkésőbb a szállítási hónap előtt 15 nappal kell teljesíteni. A havi zsinórtermékek előretekinően elismert költségtömegének utólagos korrekciója

két összetevőből áll: a tőzsdei ármozgásokat lekövető árkülönbözeti korrekcióból, valamint a frissített és az eredetileg elismert havi volumen eltéréséből adódó mennyiségi korrekcióból (a 3. melléklet 6. és 7. pontja szerinti képletek alapján).

A határidős devizabeszerezés utólagos korrekciós költségösszege a határidős havi zsinórtermékek euróalapú kiadásainak előzeteként elismert költségösszege és a frissített (tény)mennyiségek alapján ténylegesen felmerült deviza-költségösszeg előjelhelyes különbözeteként áll elő (a 3. melléklet 9. pontja alapján). Rendszertani szempontból a devizakorrekció kizárólag a határidős havi zsinórtermékekhez kapcsolódó eurókiadásokra terjed ki. Ennek szakmai és piactechnikai oka, hogy a másnapi piacon (HUPX DAM) történő beszerzések esetében a tranzakciók azonnali (spot) jellegűek, így azokra tekintettel előzetes határidős devizafedezési ügyletek megkötése fogalmilag nem értelmezhető.

A profilozási és terhelési pontatlanságok legfinomabb szintű fizikai és pénzügyi illesztését a szervezett villamosenergia-piac másnapi piacán (HUPX DAM) történő kereskedelem biztosítja. A tárgyhónap során az adott napra becsült negyedórás elosztóhálózati veszteség és a határidős piacokon már lefedett pozíciók különbségét az elosztó a HUPX másnapi piacán köteles beszerzéssel vagy értékesítéssel rendezni. A másnapi piaci kereskedelem költségösszegének elismerése a 3. melléklet 8. pontjában meghatározott módszertan szerint történik, lezárva a veszteségbeszerezés többszintű (éves-havi-másnapi) tényalapú korrekciós struktúráját.

A 33. §-hoz

A szakasz az elosztóhálózati veszteségre jutó átviteli díj előzetekénti költségelismerési szabályát és kiszámítási metodikáját rögzíti.

A hazai tarifarendszer struktúrájából adódóan az elosztók az átviteli rendszerhasználati díjat a saját hálózatukba betáplált villamosenergia-mennyiség alapján kötelesek megfizetni az átviteli rendszerirányító felé. Ezzel szemben az elosztói díjbevételek a hálózathoz a végső felhasználók által ténylegesen vételezett (kivett) villamos energiára rakódnak rá. A két mennyiség közötti különbséget maga az elosztóhálózati veszteség képezi. Ebből eredően a veszteségmennyiségre eső átviteli díjkomponensre a sima felhasználói tarifabevételek közvetlenül nem nyújtanak fedezetet.

A rendelkezés ezt a strukturális és módszertani fedezetihiányt hidalja át azáltal, hogy előírja a veszteségre jutó átviteli díj előzetekénti elismerését a tarifákban. Az elismert költségösszeg kiszámítása a tárgyévre hatóan elismert elosztóhálózati veszteségvolumen és az elosztó által fizetendő normatív átviteli díjmérték egyszerű szorzataként történik, biztosítva a hálózatüzemeltetés indokolt költségeinek teljes körű megtérülését.

A 34. §-hoz

A szakasz az ösztönző típusú árszabályozás (Incentive Regulation) egyik kulcselemeként a hálózati szolgáltatásminőséghez kötött tarifális korrekció elveit, mutatóit és módszertani kereteit rögzíti.

Az (1) bekezdés megteremti a minőségfókuszú díjképzés alapelvét: a szolgáltatásminőség igazolt javulása esetén a korrekció nélkül számítottól magasabb, míg a minőség romlása esetén alacsonyabb indokolt költségösszeg elismerését írja elő. A szabályozási mechanizmus pénzügyi-módszertani sajátossága, hogy a szolgáltatásminőségi korrekció (M_q) kizárólag a tárgyévi elismert költségösszeg eseti módosítására szolgál, azaz kifejezetten átmeneti, nem bázisképző elem. A korrekció összege nem épül be a rákövetkező évek elismert alapköltségébe, elkerülve az átmeneti teljesítményváltozások tartós felül- vagy alulfinanszírozását, valamint a halmozódó torzításokat az ármódelben.

A (2) bekezdés elhatárolja a tarifális ösztönző rendszert a Hivatal egyéb jogkövetési és szankciós eszközeitől. Míg a minimális követelmények elmaradása egyedi közigazgatási bírságokat vagy kötbérfizetési kötelezettséget von maga után, addig a jelen szakasz szerinti korrekció a hálózatüzemeltető rendszerszintű teljesítményét számítja be a tarifákba. A két mechanizmus nem kettős szankcionálásként, hanem egymást kiegészítve fejti ki ösztönző hatását.

A (3) bekezdés rögzíti azt a három objektív, műszaki-üzemi alapon mérhető mutatót, amelyek alapján a hálózati szolgáltatás minőségének alakulása értékelhető:

- a villamosenergia-ellátás nem tervezett megszakadásának átlagos gyakorisága (SAIFI),
- a villamosenergia-ellátás nem tervezett megszakadásának átlagos időtartama (SAIDI), valamint
- a hálózati kiesési mutató.

A (4) bekezdés a korrekció számszerűsítését a rendelet vonatkozó mellékletében rögzített pontos algoritmushoz utalja. Ennek logikája szerint a korrekció végső összege az elosztó tárgyévi elismert tökekötségének, valamint a három minőségi mutatóhoz tartozó korrekciós részsorzók összegének szorzataként adódik meg. A részsorzók meghatározása két eltolt, hároméves tényadat-időszak összehasonlításán alapul, kiszűrve ezzel a véletlenszerű éves ingadozásokat. Az elmozdulás mértékétől és a minimális követelmények teljesülésétől függően a rendszer sávós alapkorrekciót alkalmaz (prémiumot vagy levonást érvényesítve a tökekötségre vetítve), amelyet a szolgáltatásminőség romlása és a kötelező minimális szint elmaradása esetén egy további szankciós levonás is terhel.

A 35. §-hoz

A szakasz megteremti az elosztói rugalmassági szolgáltatások, valamint a nem piaci alapú teher-úraelosztás igénybevételeiből eredő elosztói költségek utólagos (ex-post), tényalapú hatósági korrekciós elszámolási mechanizmusát (RK).

Az (1) és (2) bekezdés rögzíti a rugalmassági szolgáltatások költségeinek bejelentési és elismerési eljárásrendjét. Az elosztóhálózati rugalmasság operatív költségigénye előre pontosan nem modellezhető. A szabályozás ezért utólagos korrekciós elemként teszi lehetővé a ténylegesen felmerült kiadások tarifális elismerését.

A díjképzési és ármegállapítási folyamat időbeli ütemezésével összhangban a normaszöveg június 30-i eljárási hatánapot állapít meg. A tárgyévi költségtömeg-meghatározás évében ezen időpontig bejelentett, megelőző évben felmerült költségeket a Hivatal még a tárgyévi ármegállapítási eljárásban vizsgálja felül. A június 30. napját követően benyújtott költségigények elszámolása és felülvizsgálata a rákövetkező évi költségtömeg-meghatározási ciklusra tolódik át. A kötelező hatósági indokoltviszsgálat garanciális szűrőként szolgál: biztosítja, hogy a tarifákba kizárólag a hálózatbiztonsági szempontból igazolt, hatékony és indokolt elosztói kiadások épülhessenek be.

A (3) bekezdés értelmében a rugalmassági szolgáltatásokra rögzített eljárási és elszámolási elveket kell alkalmazni a nem piaci alapú teher-úraelosztásból (redispatch) származó elosztói költségek esetében is. Ennek szakmai indoka, hogy a hálózati szűkületek és túlterhelések kezelését szolgáló operatív beavatkozások költségkihatásai természetüket tekintve megegyeznek a rugalmassági ügyletekével, így indokolt azok azonos elvek szerinti, utólagos tényalapú szűrése és tarifális korrekciója.

A 36. §-hoz

A szakasz az elosztási díjak országosan egységes jellegéből fakadó különbségek kezelését szabályozza a Vet. 142. § (6) bekezdésével összhangban.

Mivel az országosan egységes tarifák alkalmazása miatt az egyes elosztóknál beszédhető árbevétel nem egyezik meg a hatóságilag elismert indokolt költségtömegükkel, a szabályozás előírja az elismert költségek és az egységes díjak alapján számított előzetes árbevételek elosztói szintű összevetését.

A rendelkezés rögzíti az elszámolási státuszok meghatározásának elvét:

- Nettó befizető az az elosztó, akinek a számított árbevétele meghaladja az elismert indokolt költségtömegét.
- Nettó haszonélvező az az elosztó, akinek az elismert indokolt költségtömege meghaladja a számított árbevételét.

A kiegyenlítő fizetés keretében a konkrét összegek elosztóközi szétosztását a Hivatal határozatban állapítja meg. A pénzügyi elszámolás lebonyolítása a törvényi előírásoknak megfelelően az átviteli rendszerirányító által e célból működtetett, elkülönített számlán keresztül történik.

A 37–39. §-hoz

A szakaszok az átviteli díjelemek struktúráját, a tárgyévi átlagos és feszültségszint szerint differenciált átviteli forgalmi díjak kiszámításának elveit, valamint a teljes költségfedezet elvének érvényesítését rögzítik.

A 37. § (1) bekezdése határozza meg az átlagos átviteli forgalmi díj kiszámításának alapját. Mivel a tárgyévi hálózathasználat volumene előre nem határozható meg teljes pontossággal, a szabályozás objektív és stabil kiindulópontként a tárgyévet megelőző második (t-2) évben mért tényleges nettó villamosenergia-forgalmat veszi figyelembe. Az átlagos átviteli forgalmi díj így az elismert indokolt költségtömegek előjelhelyes összege és ezen tényleges forgalmi adat hányadosaként áll elő. A 4–20. § előírásai alapján az elismert indokolt költségtömeg meghatározása az alábbi módon történik:

$$\begin{aligned} \text{ÁK}_t = & \text{MK}_t + (\text{FD}_t \pm \text{FD}_K) + \text{ÉCS}_t + \text{TK}_t + \text{ÁBK}_t + \text{ÁHV}_t + (\text{ITC}_t \pm \text{ITC}_K) + (\text{RSZ}_t \pm \text{RSZ}_K) + (\pm \text{KESZE}_t \pm \text{KESZE}_K) + \text{UQ}_t + \\ & \text{BS}_t + (\text{P}_t \pm \text{P}_K) - \text{HKA}_t + (\pm \text{ÁS}_t \pm \text{ÁS}_K) \end{aligned}$$

A 37. § (2)–(4) bekezdése a hálózathasználat fizikai sajátosságaihoz és a költségokozás elvéhez igazodva feszültség szint szerint differenciálja a forgalmi díjat. A 132 kV-nál nagyobb feszültség szinten csatlakozók, valamint az elosztóhálózaton keresztül vételezők díja az átlagos szint alatt, míg a közvetlenül 132 kV-os átviteli hálózati szinten csatlakozóké az átlagos szint felett alakul. A feszültség szintek közötti koherencia és a torzításmentes árszerkezet biztosítása érdekében a díjak közötti eltérést a nagyfeszültségű elosztási forgalmi díj figyelembevételével kell megállapítani.

A 38. § az átviteli hálózatra közvetlenül csatlakozó vételezők fix jellegű díjainak – az alapdíj, a lekötött teljesítménydíj és a meddőenergia-díj – elosztói szinthez történő illesztését rögzíti. A diszkriminációmentesség és az egyenlő feltételek biztosítása érdekében e tételek mértéke megegyezik a 132 kV-os elosztóhálózatra csatlakozó rendszerhasználók analóg elosztói díjaival, megakadályozva a hálózati csatlakozási szintből adódó piaci torzulásokat.

A 39. § teremti meg a normatív kapcsolatot a Vet., a villamos energia rendszerhasználati díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló 10/2024. (XI. 14.) MEKH rendelet díjelem-struktúrája, valamint az uniós tarifaelvek között. A törvényi átviteli alapdíj gyűjtőfogalmát az átviteli alapdíj, a lekötött teljesítménydíj, a meddőenergia-díj és a forgalmi díj együttesen alkotják. A rendelkezés egyúttal a belső villamosenergia-piacról szóló (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkében előírt teljes költségfedezet elvét érvényesíti: a Hivatal e négy díjelem mértékét úgy köteles megállapítani, hogy az azokból származó bevételek együttesen teljes fedezetet nyújtsanak az átviteli rendszerirányító elismert indokolt költségeire, kizárva a rendszerszintű felül- vagy alulfinanszírozást.

A 40–43. §-hoz

A szakaszok az elosztási díjak és díjelemek országosan egységes meghatározásának elveit, a díjstruktúra belső arányait, az egyes díjelemek költségallokációs háttérét, valamint a szektorális költségfedezet szegmentált garanciáit rögzítik.

A szabályozás a postabélyeg-elv (postage stamp tariff) érvényesítéséből indul ki, megteremtve a normatív összhangot a Vet. 142. § (3) bekezdésével. Mivel az egyes elosztók területi adottságai, hálózati topológiája és fogyasztói sűrűsége eltérő egyedi egységköltségeket eredményez, az országosan egységes díjak megállapításához elengedhetetlen az egyedi indokolt költségtömegek és volumenadatok szektorális szintű aggregálása. Az elosztási díj megállapításának alapjául szolgáló elismert költségtömeget (EK_t) első lépésben elosztónként külön-külön, majd az engedélyesi korrekciók és egyenlegek előjelhelyes számbavételével országosan összesítve (szektor szinten) kell meghatározni.

$$\text{EK}_t = \text{MK}_t + (\text{FD}_t \pm \text{FD}_K) + \text{ÉCS}_t + \text{TK}_t + \text{MGK}_t + \text{ÁBK}_t \pm \text{M}_t + \text{RK}_t$$

Az egységes díjak alkalmazásából adódó elosztói árbevétel-eltéréseket a jogszabályban rögzített elosztók közötti árbevétel-kiegyenlítési mechanizmus rendezi.

A díjstruktúra egyes elemeinek méretezése a költségokozás elvét és a hatékony hálózathasználati ösztönzést szolgálja:

- *Elosztói teljesítmény- és forgalmi díjak:* A feszültség szintek közötti díjképzés a hálózati struktúra hierarchikus jellegét követi (kaszád-elv/költséggörgetés). Az alsóbb feszültség szintű elosztóhálózatok ellátásához a felette fekvő hálózati infrastruktúra is szükséges, így a tarifaképzés a felsőbb hálózati szintek indokolt költséghányadát a tényleges kapacitás- és transzformációs igények arányában terheli át az alsóbb szintekre. A teljesítmény- és forgalmi díjak egymáshoz viszonyított aránya a hálózati fixköltség-dominanciára tekintettel a kapacitás-kihasználásra, a tudatos teljesítménygazdálkodásra és a használatarányosságra ösztönöz.

- *Elosztói meddőenergia-díj:* Elsődleges funkciója nem a közvetlen költségvisszatérítés, hanem a nem megfelelő irányú vagy túlzott meddőenergia-áramlás visszaszorítására ösztönzés. A norma azáltal, hogy a meddőenergia-díj mértékét az elosztási díjak átlagos változásához köti, biztosítja az ösztönző hatás reálértékének megőrzését anélkül, hogy külön összetett költségfelülvizsgálatot igényelne.
- *Elosztói alaplaj:* A csatlakozási ponti (ügyféloldali) fix költségek megtérítésére szolgál, függetlenül a vételezett vagy betáplált energia mennyiségétől és a lekötött teljesítménytől. Az alaplaj mögött álló indokolt költségtömeg a mérési pontok meglétéből adódó feladatokból – a mérőeszközök tökéletességéből, karbantartásából, a leolvasási, távolvasási és adatkezelési rendszerek üzemeltetéséből –, valamint az ügyfélszolgálatból tevődik össze. A mérések fajlagos költségárányainak figyelembevétele az okozathelyes költséghozzájárulást célozza.
- *Közvilágítási elosztási díj:* A közvilágítási infrastruktúra fizikai és hálózatechnikai szempontból a kiefeszültségű (0,4 kV-os) elosztóhálózat szerves része, így költségstruktúrája megegyezik az általános kiefeszültségű hálózatával. Noha a vételezés döntően az éjszakai időszakra korlátozódik, kiemelt közbiztonsági okokból nem megszakítható vagy korlátozható szolgáltatásról van szó, így hálózatüzemeltetési szempontból nem feleltethető meg a terhelésmenedzsmenttel érintett vezérelt (megszakítható) vételezésnek. A díj általános kiefeszültségű, nem vezérelt (KIF I.) tarifához való kötése egyrészt biztosítja a költségokozási elv és a diszkriminációmentesség érvényesülését, másrészt kiküszöböli az önálló, összetett költségfelülvizsgálat jelentős adminisztratív terheit, megelőzve a szektorok közötti keresztfinanszírozást.

A szabályozás záró rendelkezése rögzíti, hogy a teljesítmény-, forgalmi, meddőenergia- és közvilágítási díjak mint hálózati elemek, valamint az elosztói alaplajak mint mérési-adminisztratív elemek szegmentáltan, de együttesen biztosítják az elosztók összesített elismert költségtömegének zárt és teljes körű megtérülését.

A 44. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 45. és 46. §-hoz

A szakaszok a profilos (idősoros méréssel nem rendelkező) hálózathasználók ellátásához kapcsolódó feladatkörök modellváltása miatti átmeneti (rendszerzáró) elszámolási szabályokat rögzítik.

A szabályozás kiindulópontja, hogy 2027. január 1-jei hatállyal az idősoros méréssel nem rendelkező felhasználók menetrendezési feladata – és az abból adódó kiegyenlítőenergia-kockázat –, valamint a profilos mennyiségi eltérések (profileltérések) operatív és pénzügyi kezelése kikerül az elosztói engedélyesek felelősségi köréből, és átszáll a villamosenergia-kereskedőkre. Mivel a feladatkör kivezetésével a kapcsolódó becslési és allokációs modellek véglegesen megszűnnek, szükséges a korábbi elosztói időszak alul- vagy felülfinanszírozásának tisztázása, valamint a leolvasási ciklusok miatt áthúzódó pénzügyi hatások zárt rendezése.

A 2025. és 2026. évekre vonatkozóan még külön megállapított, a kiegyenlítő energiához kötődő árkomponens a piac volatilitása miatt szükségképpen eltért a tényadatoktól. Az elosztók indokolt költségeinek megtérítése és a költségelvonás érvényesítése érdekében a 45. § az ex-post adatok rendelkezésre állásához igazodva kijelöli a lezáró korrekciós időszakokat:

- A 2027. tárgyévi díjmegállapítás során a 2025. október 1. és 2026. szeptember 30. közötti 12 hónapos korrekciós időszak elszámolása történik meg.
- A 2028. tárgyévi díjmegállapítás során a 2026. október 1. és 2026. december 31. közötti 3 hónapos záróidőszak elszámolására kerül sor.

A korrekció az elosztót a korrekciós időszakban ért tényleges pénzügyi veszteség (tényköltség), valamint a korábban ex-ante elismert költségtömeg előjelhelyes különbözeteként adódik, garantálva, hogy a tarifákban véglegesen kizárólag az igazolt kiegyenlítőenergia-költségek kerüljenek elismerésre.

A profilos felhasználási helyek elhúzódó leolvasási és elszámolási ciklusai miatt a 2026. december 31-ig megkeletkező elosztói profileltérések pénzügyi kihatásai áthúzódó jelleggel még a 2026 utáni tárgyévekben is megjelennek az elosztónál. A teljes körű elszámolás és a kettős elszámolás elkerülése érdekében a 46. § rögzíti az elosztói maradványok indokolt költségét módosító átmeneti időszakokat:

- A 2027. tárgyévben a 2025. július 1. és 2026. június 30. közötti időszak áthúzódo profilértései egyenlegét kell figyelembe venni.
- A 2028. tárgyévben a 2026. július 1. és 2026. december 31. közötti záró 6 hónapos időszak tényegyenlege kerül elszámolásra.

A modellváltást követően a profilos mérési eltérések továbbra is közvetett hatást gyakorolhatnak a hálózati veszteség utólagosan számított volumenére. Az így keletkező allokációs korrekciós eltérés elosztók és kereskedők közötti elszámolási szabályainak véglegesítését követően ezen elemek tarifális elismerésére első alkalommal a 2028. évi díjmegállapítás során kerülhet sor.

A 47. §-hoz

A szakasz a jogalkotási és uniós harmonizációs kötelezettségeknek megfelelően rögzíti a rendelet Európai Unió jogszabályaihoz való illeszkedését és jogharmonizációs célját.

Az (1) bekezdés megállapítja, hogy a rendelet a villamos energia belső piacáról szóló (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkének (a) hálózati hozzáférési díjakra és tarifákra vonatkozó elvek) végrehajtását szolgálja.

A (2) bekezdés rögzíti a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló (EU) 2019/944 irányelv 59. cikk (1) és (7)–(9) bekezdéseinek (a szabályozó hatóságok feladat- és hatáskörei, a tarifák megállapításának független módszertana) való megfelelést.

A 48. §-hoz

A hatályon kívül helyezés szakmai és jogtechnikai indoka, hogy a 4/2024. (VI. 14.) MEKH rendelet hivatkozott alcímében korábban rögzített keretszabályok – így az árszabályozási ciklus 2026–2028. éveire vonatkozó ármegállapítási elvek, a két évvel korábbi tényvolumen alkalmazása, a részleges utókorrekciós mechanizmusok logikája, valamint a Hivatal módszertani útmutatójára való visszamutatás – hiánytalanul és részletezve beépültek a jelen rendelet normaszövegébe.

A korábbi keretszabályozás kivezetése a dereguláció és a kódexjellegű egyértelműség elvét szolgálja: felszámolja a párhuzamos szabályozási struktúrákat, megelőzi az eltérő értelmezési tartományok kialakulását, és garantálja, hogy a 2026–2028. időszak díjképzési és elszámolási szabályai egyetlen, zárt és önállóan alkalmazható normatív forrásban álljanak rendelkezésre.

Végző előterjesztői indokolás

az árszabályozási ciklus induló árainak meghatározását megelőző, a villamos energia hálózati engedélyesek indokolt költségeinek meghatározásához szükséges eszköz- és költségfelülvizsgálatra vonatkozó módszertanról szóló 8/2026. (VIII. 28.) MEKH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A hazai energetikai szabályozás módosítása – ideértve jelen rendeletet is – hozzájárul Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének (a továbbiakban: HET) REPowerEU fejezetében szereplő „C9.R1 – Hálózati tarifák megállapítása” elnevezésű reform és az ahhoz kapcsolódó 104. számú mérföldkö teljesítéséhez. A 104. számú mérföldköhöz kapcsolódó uniós vállalás célja a hálózati tarifák meghatározására szolgáló keretrendszer megerősítése annak érdekében, hogy a teljes hálózaton biztosított legyen a méltányosság és a pénzügyi hatékonyság. A vállalás részeként a hálózati tarifák kiszámítására vonatkozó módszertant elfogadó jogi aktus hatálybalépését kell biztosítani. Az uniós vállalás a módszertannal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy a hálózati tarifák költségeket tükröznek és megkülönböztetésmentesek legyenek.

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvénynek (a továbbiakban: VET) a HET-ben meghatározott – előbbiekben nevezett – energetikai tárgyú vállalkozások teljesítése érdekében elvégzett módosítására tekintettel indokolttá vált az árszabályozási ciklus induló árainak meghatározását megelőző eszköz- és költségfelülvizsgálat módszertani követelményeinek rendeleti szintű meghatározása 2026. augusztus 31-ig.

A rendelet célja tehát a HET-ben meghatározott, a hálózati tarifák megállapítására irányuló reform keretében vállalt, költségalapú és megkülönböztetésmentes hálózati tarifák kiszámítására szolgáló módszertanhoz kapcsolódó rendeleti szabályozás kiadása, amely ezen célkitűzéshez az indokolt költségek meghatározására irányuló költség-felülvizsgálat módszertani keretével kapcsolódik. A költségeket összességében fedező tarifa kialakításához szükséges, hogy a tarifák alapjául szolgáló költségalap olyan költségeket tartalmazzon, amelyek a hálózati engedélyes engedélyköteles tevékenysége ellátásához kapcsolódnak, annak végzéséhez szükségesek, és az árszabályozás szempontjából indokoltnak minősülnek. Ezt a vizsgálatot biztosítja az eszköz- és költség-felülvizsgálatra vonatkozó módszertan (a továbbiakban: módszertani útmutató).

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) a módszertani útmutatót a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának a 2025. január 1. napjával induló árszabályozási ciklusra vonatkozó keretszabályairól szóló 4/2024. (VI. 14.) MEKH rendeletre figyelemmel adja ki.

Hangsúlyozandó, hogy a jogszabályi, iparági és egyéb, az időközben bekövetkezett változásokat a Hivatal az évenkénti ármegállapítási rendszerére vonatkozó módszertani rendelet alapján a soron következő évenkénti ármegállapítási eljárásban vezeti át az árszabályozás során.

A módszertani útmutató tehát meghatározza azokat az egységes szempontokat és eljárásokat, amelyek alapján a Hivatal a hálózati engedélyesek által kimutatott költségek indokoltságát vizsgálja. A vizsgálat nem a könyvviteli elszámolás tényére korlátozódik, hanem figyelembe veszi a költség gazdasági tartalmát, az engedélyesi tevékenységhez való kapcsolódását, szükségességét, mértékét és időbeli alakulását. Ezáltal a módszertan lehetővé teszi annak meghatározását, hogy a ténylegesen felmerült költségek közül mely költségek és milyen mértékben képezhetik az árszabályozás során figyelembe vehető költségalap részét.

A tarifában ugyanis nem valamennyi, az engedélyesnél ténylegesen felmerült költség jelenik meg automatikusan, hanem az árszabályozás szempontjából indokolt költségek. A módszertani útmutató ezért meghatározza az indokolt költségek azonosításának, értékelésének és számszerűsítésének kereteit, valamint lehetővé teszi az olyan költségtételek elkülönítését és kiszűrését, amelyek az árszabályozás szempontjából nem tekinthetők indokoltaknak.

A Hivatal a költség-felülvizsgálatot hét alapelv mentén végzi. A legkisebb költség elvének való megfelelés értelmében a hatékonyan működő engedélyes vállalkozás indokolt költsége – beleértve a tőkeköltséget is – kerül figyelembevételre. Az ösztönzés elve a hatékonyságnövelésre, a szolgáltatásminőség javítására, az ellátásbiztonság növelésére és az energiapolitikai célok megvalósítására való ösztönzést fogalmazza meg. Az adatszolgáltatási kötelezettség elve szerint az engedélyes köteles a szükséges tájékoztatást – ideértve a költség-felülvizsgálat által érintett közreműködő szolgáltatók és alvállalkozói adatainak, dokumentumoknak a továbbítását, amelyek az engedélyesen keresztül kerülnek rendelkezésre bocsátásra – megadni, ennek hiányában a Hivatal becslést alkalmazhat. Az alátámasztási kötelezettség az engedélyesre hárul, az el nem ismert költségek elve a legkisebb költség elvének nem megfelelő tételek kiszűrését biztosítja, a halmazott kiszűrések elkerülésének elve az egy tétel egyszeri kiszűrését garantálja, a transzparencia elve pedig a méltányos, átlátható és összehasonlítható díjszabályozást célozza.

A költség-felülvizsgálatnak az adott ciklus bázisára vonatkozó év tényadatai az alapja, az időbeliségükben is vizsgált költségelemek esetében az előző árszabályozási ciklus bázis éve és az azt követő 3 naptári évre vonatkozó tényadatok is felhasználásra kerülnek. Korábban fel nem merült, új költségek esetében az engedélyes gazdasági társaságok előzetes előrejelzése és adatszolgáltatása alapján a Hivatal az árelőkészítési év várható adatait is figyelembe veheti. A felülvizsgálat eredménye az engedélyesenként külön-külön számított indokolt költségtömeg (költségbázis), amely az országosan egységes díjképzés –, valamint az elosztó esetében a VET szerinti kiegyenlítő fizetés – alapjául szolgál.

Az indokoltság tartalmi vizsgálata mind a költségnem (jogcím), mind a mérték (nagyság) szempontjára kiterjed, amely kapcsán a Hivatal többoldalú megközelítést alkalmaz: a költségeket egyrészt költségnemenkénti bontásban vizsgálja az 1. melléklet 3. alcíme szerint, másrészt költségviselőnkénti bontásban az 1. melléklet 4. alcíme szerint, emellett a kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett szolgáltatások költségeit (transzferár vizsgálat) és a kiszervezett tevékenységek költségeit külön-külön is elemzi.

A nem indokolt költségek kiszűrése biztosítja, hogy a rendszerhasználati díjakban olyan költségek kerüljenek figyelembevételre, amelyek a hálózati szolgáltatás nyújtásához szükséges és indokolt költségszintet tükrözik, és ezáltal a tarifák ne haladják meg az indokolt költségalap által megalapozott szintet.

A költség-felülvizsgálat első lépéseként a Hivatal megvizsgálja, hogy az engedélyesek számviteli szabályozása tartalmazza-e a jogszabályban előírt tevékenységenkénti megosztást, a vetítési alapok megfelelőségét, valamint elemzi a nem engedélyköteles tevékenységek jövedelmezőségét, amely aránytalanul magas jövedelmezőség esetén keresztfinanszírozásra utalhat.

A bevételek és költségek költségnemenkénti vizsgálata statikus szemléletű, az a bázisév tényszámai alapján történik. A kiemelt célvizsgálatok közül a transzferár vizsgálat keretében a Hivatal a kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett szolgáltatások értékét vizsgálja a VET szerinti legkisebb költség elvének érvényesítése érdekében.

A kiszervezett tevékenységek költségeinek vizsgálata a VET 3. § 35. pontja szerinti kiszervezésekre terjed ki. A hivatali jóváhagyáshoz kötött kiszervezések esetében a bázisévi tényköltségek a kiszervezési kérelemben foglalt adatokkal kerülnek összevetésre, vizsgálva a célok teljesülését. A két kiemelt vizsgálat közül végül a nagyobb összeg kerül csökkentésre a legkisebb költség elvének megfelelően.

A költségviselők (résztevékenységek) szerinti vizsgálat keretében az elosztóknál tizenkét kiemelt céltevékenység kerül elemzésre naturália-alapú fajlagos költségmutatók segítségével. A Hivatal benchmark (irányadó) értékeket állapít meg, tűrési tartományt határoz meg, és az azon felüli költségtöbbletet a hatékonysági tartalékot képező összegként az indokolt költségtömegből levonja. Az összehasonlítás parciális termelékenységi index módszerrel történik, figyelembe véve a strukturális és földrajzi különbségeket. A szolgáltatásminőség figyelembevétele az üzemi-műszaki mutatók tekintetében ösztönző jellegű bónusz-málsusz rendszerben történik.

A bázisévi árszintű indokolt működési költségeket a Hivatal az MNB előrejelzésein alapuló fogyasztói árindex és versenyszféra bruttó átlagkereset változásából képzett, évi 1,5%-os hatékonyságjavulási elvárással korrigált kompozit indexek segítségével számítja át a ciklus indulóévi árszintre, amely a költségek flow jellegéből adódóan a ciklusinduló év közepét jelenti.

A szabályozási nettó eszközérték (RAB) megállapítása az éves beszámoló alapján történik, módosítva az alapítás-átstruktúrázást, cégérték, előlegek és értékhelyesbítés kizárásával, valamint az ingyenes forrásokból (hálózatfejlesztési hozzájárulás, csatlakozási díj, térítésmentes átvétel, támogatás) finanszírozott eszközök halasztott bevételeként történő kezeléssel való levonásával. A RAB-ot a Hivatal két csoportra bontja (5 év vagy rövidebb, illetve 5 évnél hosszabb hátralévő hasznos élettartamú eszközök). A tőkeköltség a WACC-módszer alkalmazásával kerül meghatározásra, ahol a saját tőke elvárt hozamát a CAPM módszer adja. A Hivatal egy rövid (3 éves) és egy hosszú (10 éves) lejáratú hozamtényezőt alkalmaz, az energiaellátók jövedelemadóját és a globális minimumadót figyelmen kívül hagyva.

A módszertani útmutató az átviteli rendszerirányítóra különös szabályokat állapít meg, amely alapján az átviteli rendszerirányító vonatkozásában a Hivatal a rendszerszintű szolgáltatások, azaz a tartalékbeszerzés területét kiemelten vizsgálja.

A rendelet kiadásával a szabályozás tehát az uniós vállalat végrehajtásához a meglévő szabályozási keretre építve járul hozzá, így a szabályozási ciklus közben szükségessé váló rendeletkiadás nem egy, a korábbi rendszertől teljes egészében elkülönülő módszertan kialakítását jelenti, hanem a már alkalmazott módszertani keret egyes elemeinek szükségsszerű pontosítását és jogszabályi szintű megerősítését. Ezáltal a korábbi módszertani útmutató helyébe lép a rendelet.

A szabályozás ezzel összhangban áll az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkében foglalt, a hálózati díjak költségeket tükröző, átlátható és megkülönböztetésmentes meghatározására vonatkozó követelményekkel is.

A szabályozás ezáltal a C9.R1 reform céljához és a 104. számú mérföldkőhöz a tarifamegállapítás költségalapjának oldaláról kapcsolódik: az egységes költségadatok előállításától az indokolt költségek meghatározásán és a nem indokolt költségek kiszűrésén keresztül olyan költségalap kialakítását szolgálja, amely megalapozza a költségeket tükröző, átlátható és megkülönböztetésmentes hálózati tarifák meghatározását.

A rendelet továbbá hozzájárul a HET REPowerEU fejezetében szereplő C9.R2 „Az okosmérők szabályozásának átalakítása” elnevezésű reform teljesítéséhez is.

Végső előterjesztői indokolás

a közép- és nagyfeszültségű hálózaton elérhető szabad kapacitások kiosztására irányuló pályázati eljárás során fizetendő pályázati díjról szóló 2/2026. (II. 12.) MEKH rendelet módosításáról szóló 9/2026. (VIII. 28.) MEKH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében szereplő energetikai komponenséhez kapcsolódó mérföldkőve teljesítésének elősegítése érdekében a rendeletmódosítás a pályázati díj fizetésre vonatkozó szabályokat egyszerűsíti.

A módosítás szerint a pályázati eljárás során pályázati dokumentációs díjat nem kell fizetni, figyelemmel arra, hogy a pályázati eljárást lebonyolító szerv dokumentációs díj megfizetésének igazolására irányuló eljárása akár több napot is igénybe vehet. A dokumentációs díj megfizetésének igazolására vonatkozó eljárás elhagyásával a díjfizetési szabályok egyszerűsítése történik meg, ezáltal a pályázóknak a szabályok értelmezésére, pályázatuk összeállítására és benyújtására több idő áll rendelkezésre.

A rendeletmódosítás továbbá a pályázatban igényelt betáplálási kapacitás mértékétől függő részvételi díj mértékét a 14 MVA vagy annál nagyobb betáplálási kapacitást igénylő pályázó esetében magasabb összegben állapítja meg.

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes energetikai tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2026. (VIII. 28.) GEM rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

E miniszteri rendelet célja Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében (a továbbiakban: HET) szereplő energetikai reformok végrehajtásához szükséges miniszteri rendeletek elfogadása.

A rendelet ennek érdekében meghatározza a kifejezetten az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó és az egyetemes szolgáltató közötti rugalmas villamosenergia-árat tartalmazó szerződéshez kapcsolódó kedvezményes sávhatárra irányadó szabályokat.

A rezszivédelmi szolgáltatás ellentételezésének meghatározásakor ennek megfelelően a kedvezményes lakossági sávhatárig, illetve a kedvezményes mikrovállalkozói sávhatárig alkalmazott egységárat a villamos energiáról szóló törvény vonatkozó szabályai szerinti mértékben és feltételekkel a rezszivédelmi szolgáltatás biztosításához szükséges villamos energiaként kell figyelembe venni.

A rendelet másrészt a szélerenergia térnyerésének és a HET kapcsolódó reformjának realizálása érdekében szélerőművek létesítésére vagy bővítésére vonatkozóan könnyített térségeket jelöl ki.

A HET-ben szereplő szélerenergiával kapcsolatos mérföldkő teljesítése érdekében a rendelet tartalmazza azt, hogy az energiapolitikáért felelős miniszternek évente szükséges gondoskodnia arról, hogy szélerőművek tekintetében közcélú hálózati betáplálási lehetőségét biztosító csatlakozási pályázat kerüljön meghirdetésre. Továbbá szintén a mérföldkő teljesítése érdekében előírja a módosítást, hogy 2026. augusztus 31-ig minimum 700 MW, 2030-ig összesen 4000 MW szélerőművi csatlakozási pályázat kerüljön lebonyolításra.

Továbbá a rendelet célja a megújuló energiaforrások hasznosítására irányuló beruházások társadalmi elfogadottságának növeléséhez és a helyi közösségek szerepvállalásának erősítéséhez való hozzájárulás. Ennek érdekében előírásra kerül, hogy a hálózati betáplálási jogosultságot gyakorló társaságban fennálló tulajdoni részesedésre – a pályázati kiírásban meghatározott mértékig, de legfeljebb 25%-ig – vételi jogot kell biztosítani a Korm. határozatban kijelölt megújulóenergia-közösségek javára.

A megújulóenergia-közösségek a tiszta energiára való átállásban a helyi szereplők aktív részvételének előmozdítását szolgáló együttműködési formát jelentenek. Lehetővé teszik, hogy a helyi szereplők – így különösen a természetes személyek, kis- és középvállalkozások, valamint a helyi önkormányzatok – közösen vegyenek részt megújulóenergia-projektek megvalósításában, az előállított energia hasznosításában és az ehhez kapcsolódó gazdasági tevékenységekben. A megújulóenergia-közösségek működésének meghatározó sajátossága, hogy elsődlegesen közösségi célokat szolgálnak, és tevékenységük középpontjában nem a profitszerzés, hanem a tagjaik, illetve a helyi közösség számára nyújtott gazdasági, társadalmi és környezeti előnyök megteremtése áll.

A rendeletben meghatározott területi feltétel – amely szerint a megújulóenergia-közösség székhelyének vagy működési területének a tervezett beruházással azonos vagy azzal szomszédos nagy- vagy közép feszültségű transzformátorállomási körzetben kell lennie – objektív és észszerű szemponton alapul. A transzformátorállomási körzet a hálózati csatlakozás szempontjából releváns, műszakilag meghatározható területi egység, amely közvetlen kapcsolatot teremt a megújulóenergia-termelő beruházás, a hálózati csatlakozás és az érintett helyi közösség között.

A területi kapcsolat előírása egyúttal azt a közérdekű célt szolgálja, hogy a tulajdoni részesedésből fakadó előnyök elsősorban az érintett térségben működő, a helyi energiaellátásban és a megújuló energiaforrások helyi hasznosításában ténylegesen érdekelt közösségek számára legyenek hozzáférhetők. Ez elősegíti a helyi energiaközösségek megerősítését, a megújulóenergia-termelés helyi elfogadottságát, valamint azt, hogy a beruházás gazdasági és energetikai előnyei az érintett térségben maradjanak.

A helyi érintettség előírása összhangban áll a megújulóenergia-közösség fogalmának a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk 16. pontjában meghatározott definíciójával.

A területi feltétel ezáltal a cél eléréséhez szükséges és azzal arányos eszköz, amely a hálózati infrastruktúra sajátosságaira, valamint a helyi energiaközösségek és a beruházás közötti tényleges kapcsolatra tekintettel indokolható.

